

MUSA AMERICANA
SEU
DE DEO CARMENA

LACRHYMÆ S. PETRI
AD USUM SEMINARII LEONENSIS

JOSEPHI MARIA A IESU DIEZ DE SOLLANO

ET DÁVALOS
LEONENSIS EPISCOPI

Diligentia reimpressæ.

5
DAD AUTÓNOMA DE NUEVA
CIÓN GENERAL DE BIBLIOTECA
LEON: 1877.

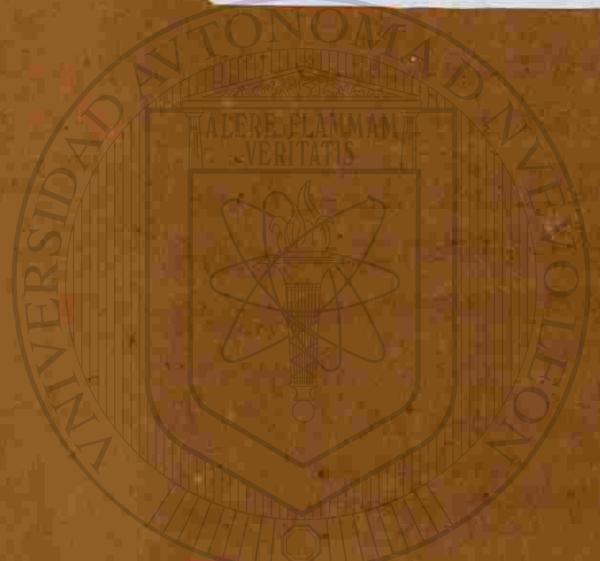
apud J. M. Monzon.
(vulgo) de la Condesa.

ina
sitar, 2

PA 6135
M. C. J.
M 877
1877
C. I.

RABID

001017

FONDO EMETERIO
VALVERDE Y TELLEZ

1080027691

MUSA AMERICANA

SEU

DE DEO CARMINA

AD USUM SEMINARI LEONENSIS

JOSEPHI MARIA A IESU

DIEZ DE SOLLANO ET DAVALOS

LEONENSIS EPISCOPE

DILIGENTIA REIMPRESSA.

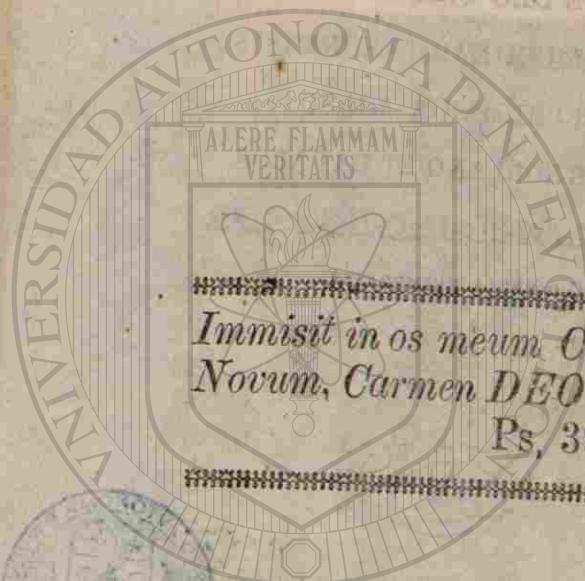
LEON. ANN. 1877.

TYP. APUD JOSEPHUM M. MONZON. Capilla Alfonsina
Vía vulgo dicta (de la Condesa). Biblioteca Universitaria

UNIVERSIDAD DE NUEVO LEÓN
Biblioteca Valverde y Tellez

038653

RA6135
C7.
N8
877

JOANNES BENEDICTUS GAMARRA

LECTORI S. S.

MUSAS (ut ait Cardin. de Polignac) (a) ad vera vocare, et quasi postliminio restitutas, ab inanibus, ac propudiosis fabulis, ad DEUM, et ad Mysteria Christianae Religionis adducere, in verò est, quod pauci hactenus bono omne, et successu tentarunt. Jacobus Samazarius scripsit de Partu Virginis libros tres. Hyeronimus Vida Episcopus Albanus Christiadem libris sex, et hymnos. Atque hi feré duo suat, qui publico suffragio Principes habentur, et qui proprius quidquam caeteri omnes Virgilium sequuti esse merito suo existimantur. Sed tamen Samazarius gravem Eruditorum reprehensionem incurrit, tum quod Sacra profanis temerè miscuerit, tum quod multa, non ea qua par erat

(a) Anti-Lueret. Lib. 1. V. 22.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

662880

LIBRERIA
ESTADISTICA
Y BIBLIOTECAS

001017

II.

dignitate tractaverit. Exempli gratia Deiparens
ti Virgini ad crucem stanti haec affingit (a)

..... Crudeles terras, crudelia dicit
Sidera, crudelem sese, quod talia cernat
Vulnera saepe vocat: tum luctisono ululatu
Cuneta replens

Et post pauca:

Cui querar? O tandem dirae me perdite dex-
trae
Me potius, (siqua est pietas, immanibus armis
Obruite: in me omnes effundite pectoris iras.

At haec (nequid dicam asperius) absurdia sunt,
et a constantia Virginis alienissima, et ad Eu-
ryali matrem putidius perversa imitatione con-
ficta.

Neque multum ab his distant, quae Vida lo-
quentem Virginem inducit: (b)

Addite me me

(a) Lib. I. d. V. 338.

(b) Christ. Lib. 5.

III.

Huic etiam si qua est pietas, et figite truncos
Aut vos o! montesque feri, quaeque ardua
cerno

Me supra frondere cacumina, parcite quaeso
Vos saltem, vos o! nostro exsaturata dolore
Respicite, et miserae tandem succurrite Matri.
Nunc nunc praecipi casu convulsa repente
In me unam ruite, et tantos finite labores.

Decentne haec Virginem? An non sunt ac-
commodiora, ac fortassis elegantiora quae de
eodem arguento hie? (a)

Stabat, perque genas mutae lachrymae, atque
silentes

Iabant. Nec planctu, nec foemineo ululatu
Obstrepit. Infandum, dirum, immensumque
dolorem

Pectore conclusum, laniantem viscera, totum
Sustinuit. Materque, eademque tenerrima
Virgo

Stabat; cum totus rueret, pessum iret et Orbis
Mira ingens, et digna Dei constantia Matre!

(a) Carm. VI.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

V10166

IV.

Porró silentium hoc, et veritati multo magis
consentaneum est, et modestiae, dignitatique
Virginis melius consult, et dolorem caeteroqui
praeferat acerbiorum, grandiorenumque.

De vulnere lateris haec Vida: (a)

*Hic ausus solus lato cui lancea ferro
Longinus sanctos violare ignobilis artus
Irruit, et longa transververat abiete costas.
Intepuit ferrum, Sanctum ebibit hasta cruce-*

Vulnere quo perhibent bicoloris fulminis in-

*star
Et purum laticem, et rorem exilisse ruben-*

*tem.
Diluta est humus, erubuerunt gramina cir-*

*cum.
Haec Poëta Americanus: (b)*

*Ruptum etiam pectus. Vulnus crudelius
hoc est.*

(a) *Christ. Lib. 6. a V. 61.*

(b) *Carm. VI.*

V.

*Postremum ediderat gemitum, expiraverat, et
jam*

*Mors erat in vultu, palam erant vestigia
mortis;*

*Et tamen immanis tentavit lancea Pectus,
Ultima scrutatum est ferrum penetralia cor-*

*dis;
Si qua lateret ibi vitae pars ulla superstes.*

*Ferrum crudele! Et multo ah! crudelius ipso
Clavorum ferro! Nihil ó! crudelius unquam!*

Utra horum sint elegantiora? Utra legentium
animos vividiū tangant, et pietatem citiū ac-
cendant? Hoc enim verō est, quod subtilioris
palati hominibus judicandum relinquo. Neque
enim ego is sum, qui possim sententiam ferre:
neque hanc unam alteram, de multis quas pos-
sem comparationem institui, ut *Vidae*, aut *San-*

nazario. Poëtis clarissimis quidquam detrahamb;
sed eō duntaxat, ne quis me iniquum existi-
met, si quae typis do carmina quondāmodo
exoscular.

Agrē illa ab Authore extorsi, & ut quod res
est fatear pené subripui. Neque me furti poe-
nituerat. In his enim multa tractantur Reli-

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

VI.

gionis nostrae Mysteria, et feré omnia, quae de Deo cognoscimus, et appellamus *Attributa*, numquam antea, quod sciam carminibus donata. Haec autem ita scripta sunt, ut primū pietatem erga DEUM ardentissimam, deinde nativum latini sermonis nitorem, et carminis elegantiam spirent ubique. Neque tam magno numero, aut mole sunt, quae Pueros obruat, terreatve, quominus possint omnia ad linguam suam vertere, et penitus intelligere, et memoriter etiam tenere. Quae qui fecerint mirūm quantum Religionem, Pietatemque animis suis imbibent. Nam ut sumus tenacissimi eorum, quae rudibus annis percepimus, occurrit identidem grandioribus Carmina illa quae Pueri didicerunt: et aliud agentibus, nolentibusque, ac penē invitis igniculus Pietatis injicient.

Atque his ego rationibus adductus, nolui mihi uni, quae pio furto subduxeram avárus retinere; sed ad communem utilitatem, præcipueque ad informandam, et erudiendam, et Juventutem Collegij nostri Salesiani publici juris facienda esse omnino existimavi.

ERUDITISSIMI

D. JOANNIS LAMII

ECCLESIASTICAE HISTORIAE PROFESSORIS,
JOSEPHI II. CAESARIS, MAGNIQUE ETRURIAE
DUCIS THEOLOGI, AC BIBLIOTHECAE
RICCARDIANAE PRAEFECTI.

EVISTOLA.

Clarissimo Viro D. Joanni Benedicto
Gamarra et Davalos Scientiarum, bona-
rumque artium amatori Joannes Lamius S. D.

Ago tibi gratias incredibiles, Vir Amplissime,
quod mihi copiam feceris legendi elegantissima
Carmina Americani Sacerdotis popularis tui,
quae non animum tantum legentis suavitér mul-
cent: sed veram etiam Religionem potenter in-
sinuant, et pietatem erga Deum mirabiliter ex-
citant. Miratus sum Romanas Musas non inui-
tas in Orbem immenso mari ab Orbe nostro
sejunctum felicitér, bonisque avibus se trajecis-
se; ibique, humanitér exceptis, Latinam Poësin
ā peregrinis exterisque hominibus adeō studiosę

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

excoli et exerceri. Hinc taneti Poëtae honori
meritò et convenienter Virgilianum illud usur-
paverim:

Tale tuum nobis Carmen, divine Poëta,
Quale sopor fessis in gramine, quale per aestum
Dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo.
Prosperam et utiliem apodemiam per Italiam
nostram Tibi auguror; et cum patriam tuam
reversus fueris, noli mei, hominis Tibi addictissimi,
oblivisci; sed, etsi tam longè dissitum, ut
amare pergas, obsecro reverenter: menti enim
quolibet ire licet. Vale et me amia. Dabam Flo-
rentiae VIII KL. Decembbris anno Pub. Sal.
MDCCLXVII.

PRAESENTIA.

QUIS ERGO NOS SEPARABIT? NEQUE MORS NEQUE
VITA NEQUE CREATURA ALIA POTERIT
NOS SEPARARE.

Ad Rom. 8. VV. 35. 38. 39

CARMEN I.

O ubinam es? Plus dimidio divellimur orbe
Atque mari immenso est meus à me avulsus
Alexis

O ubinam es? Demens, inter suspiria, rursus
Ingemino. At nec respondet, neque me audit
Alexis

5 Et perdo lacrymas frustra, et suspiria perdo.
Ergo abijsti, et me potuisti linquere sotum
Crudelis! Sed nec fuit o! crudelis *Alexis*,
Nec petuit: nollens ille, atque invitus abivit.
Esto; abijt sed enim procùl ille, avulsus et a
me est.

excoli et exerceri. Hinc taneti Poëtae honori
meritò et convenienter Virgilianum illud usur-
paverim:

Tale tuum nobis Carmen, divine Poëta,
Quale sopor fessis in gramine, quale per aestum
Dulcis aquae saliente sitim restinguere rivo.
Prosperam et utiliem apodemiam per Italiam
nostram Tibi auguror; et cum patriam tuam
reversus fueris, noli mei, hominis Tibi addictissimi,
oblivisci; sed, etsi tam longè dissitum, ut
amare pergas, obsecro reverenter: menti enim
quolibet ire licet. Vale et me amia. Dabam Flo-
rentiae VIII KL. Decembbris anno Pub. Sal.
MDCCLXVII.

PRAESENTIA.

QUIS ERGO NOS SEPARABIT? NEQUE MORS NEQUE
VITA NEQUE CREATURA ALIA POTERIT
NOS SEPARARE.

Ad Rom. 8. VV. 35. 38. 39

CARMEN I.

O ubinam es? Plus dimidio divellimur orbe
Atque mari immenso est meus à me avulsus
Alexis

O ubinam es? Demens, inter suspiria, rursus
Ingemino. At nec respondet, neque me audit
Alexis

5 Et perdo lacrymas frustra, et suspiria perdo.
Ergo abijsti, et me potuisti linquere sotum
Crudelis! Sed nec fuit o! crudelis *Alexis*,
Nec petuit: nollens ille, atque invitus abivit.
Esto; abijt sed enim procùl ille, avulsus et a
me est.

-2.-

10 Et neque in amplexu ruere, et nec jungere
dextram

Jam possum, nec saltem audire et reddere
vocem.

Ad Solem plerunque amens convertor, et:
O tu

Sol felix! Fortasse videt nunc te quoque A-
lexis.

Infelix infelicitis solamen amoris!

15 Este mihi, et tu o Sol, et coeli, et Sidera
testes:

Nunquam ego jam deinceps demens et stu-
tus amabo

Mortalem, qui me invito a me possit apire.

O DEUS! O ubinam non est Tu? Numi-
ne complex

Cuncta tuo, Tu semper ades, tu semper ubi-
que es.

20 Omnia cum possis; tamen ipse a me procul
esse

Non potes; atque etiam nolles etsi hoc quo-
que posses.

Nam memini, cum delicias mecum esse sole-
bas

-3.-

Ipse vocare tuas. Quanta indulgentia amoris!

Qui te amat, Alme DEUS, quando ad te
fletve gemitve

25 Audis, et Sanctas lachrymas, quas mittimus
ad te

Excipis ipse manu omnipotente, sinuque re-
condis:

Et vel lachrymulae sua confers praemia vili.

Arcanos etiam gemitus, quos necdum ego
sensi

Praesentis (a) prior, et praevertis vota be-
nignus.

30 Quis me, o dulcis Amor, Deus alme, avel-
lere possit

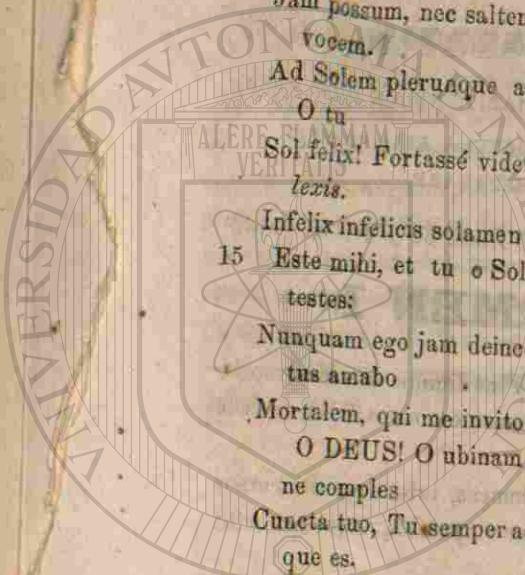
A te? Circumstent me enses, saevaeque se-
cures,

Quaeque alia in caedes cudit Mars impius
arma:

Ridebo: non ista DEUM a me avellere pos-
sunt.

Conjurant imis excitate ab sedibus umbras

(a) Praeparationem cordis eorum audivit au-
ris tua. Ps. 10. Secundum Hebreos V. 17.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

®

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

35 Tartareae, pandat ravidus tria. Cerberus ora,
Tisiphone intortos pro erinibus explicet an-
gues,

Omnia Cocytii exurgant crudelia monstra;
Ridebo; non ista DEUM à me avellere pos-
sunt.

En fremit, et concussa suo propé cardine
tellus

40 Executitur, rebeat, nutat tota, omnia susque
Deque rnunt, montes volvuntur, corut orbis:
Interea et Coelum pavitatem fulminat or-
bem,

Aët inhorrescit tonitru, immensoque fragore,
Eripueri diem nubes; nox altra repenit

45 Incubuit, lux, praeterquam dant fulmina,
nulla est.

Ridebo; non ista DEUM à me avellere pos-
sunt.

Pallida mors en armata arcu, armataque
falee

Irruit, et frendens, et inexorabilis, arcu
Me petit, et certam torquet, celeremque sa-
gittam:

50 Ridebo placidus multum, irrideboque mor-
tem:

Nam neque tu, mors saeva DEUM à me a-
vellere possis.

Pigra venis, pigra et est tibi falx, pigraeque
sagittae.

O quoties te suspiravi, teque vocavi!

O bené, quod tandem venistil Vineula rumpe

55 Corporis, ut possim tetro hoc è carcere mis-
sus,

Usque meum contemplari Dominumque
Deumque,

Et coram aspicere, et coram placidissimo
amore

Usque frui, et Sanctos propriis bibere ebrius
ignes.

Alme DEUS, solus tu me non deseris
unquam

60 Nec procul es: nam si vivo, in te vivo, fruor
que

Lumine: si Terrae pertaesus, rumpsero pen-
nas,

Perque iter insuetum totas Maris arduus un-
das (a)

(a) Ps. 138. VV. 9. 10.

DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

-6.-

Tranars; tua me manus, et tua dextera du-
cet: (a)

Si coelis ascendo audax, descendove ad ima,
65 Ecce aies, atque ubivis dextram mihi porgis
amicum.

Denique si morior; no, me ipsa in morte re-
linquis:

Dimidiam quandoque mei mors dividet a me,
Dividet, avelletque a mente superstite corpus;
Sed non te avellet, nec te a me dividet un-
quam.

70 O DEUS o! Nimirum felix est qui te amat
unum

Quisquis es, ah! hominum jam hinc obli-
visci amores:

Unus abesse nequit DEUS, et DEUS unus
amandus.

(a) Ps. 138. VV. 9. 10.

-7-

BENEFICENTIA.

CUM IPSE DET OMNIBUS VITAM, ET INSPIRATIONEM
ET OMNIA.

Act. 17. V. 25.

CARMEN II.

Ergo meos (fateor tandem) male perdidi amores.
Poenit ab! Quamquam mihi nec crudelis *Alexis*
Nec fuit ingratus: bene respondebat amori
Ut mos est hominum, felicem sacre vocabant
Qui procūl usque meum contemplabantur amo-
rem.

Ipse ego conabar me fallere, et esse beatus
Ipse mihi, et felix fortunatusque videri:
Nam quid plura velis quidve optes? Ardet *Alexis*,
Castus amor dulces flammæ alit, et te amat ille
10 Et te amat ille magis, quam tu fortassis *Alexim*
Haec ego: et interea tamen impatientia sisti
Pectore, rumpobant pectus suspiria multa,
Perque oculos fusus lacrymis dolor ibat abortus.
Nescio quos tristes in corde exportus hiatus,
15 Nescio quod vacuum grande, impatiensque re-
pleri,
Flebam, nec potecam, quamvis conarer, amorem
Solaris ipse meum, neque ipse putare beatum.
2

Nemp̄ hominem tandem fuit hoc et crimen, a-
mabam.

Tu DEUS, alme DEUS, solus tu dignus a-
mari,

20 Solus Tu humani cordis sincera voluptas.

In te uno felix domum, placidusque quiescit

Noster amor, totus quotus est tibi debitus uni.

Cætera sunt miseri, et vacui ludibria amoris.

Tu me solus amas. Nam quis Pulcherrime rerum

25 Quis nisi tu me unquam, quis me. Te præter,
amavit?

Tu sine me felix et eras, semperque fuisses;

Alta ego, et horrenda nihil caligine mersus

Totalis eram; grandi mersum tu voce vocasti,

Audivique tuam vocem, emersaque vocatus

30 E nihilo: hoc ego eram sine Te, semperque fuis-
sem.

Tu mihi quod vivo, quod sum, DEUS alme, de-
disti;

Et das nunc: nisi enim tua me pia dextra teneret;

Proptimis in nihilum rursus revolutus aharem.

Quocumque aspicio, ecce tuis sunt omnia plena

35 Muneribus: qui me involvit circumfluis aë:

Praesto est, et mitis se se pulmonibus infert,

Sanguis ut inde novis auctus vitalibus auris

Ire redire queat, facilisque subire meatus

Angustos, quibus it subitus, circumque supraque.

40 Magnum jussisti Solem hanc mihi fundere lucem:

Perque vices, veluti intentum ad mea commoda,
nasci,

Atque mori, et tunc coelo alios accendier ignes,

Qui mulcere oculos, possintque reducere somnos.

Quin subjecisti mihi Tu quae cuncta creasti. (a)

45 Idecirco et docilis supponit terga Elephantus.

Et se subdit equus mihi, cervicemque reclinat:

Et procumbit humi, et submittit cornua Taurus:

Me quoque ceū Dominum revereri, et vincla su-
bire

Saevi ipsi didicere Lupi didicere Leones.

50 Quin ad arenam etiam tumidos Mare frangere
ductus (b)

Ipse coegisti imperio, et praebere carinis

Terga, atque ingentes ad littora volvere pisces,

Esca mihi impliciti laqueis, verubusque futuri.

Terra mihi magna, et propria est domus: hanc

tua dextra

55 Condidit, et nullis nixam, fultamve columnis

Suspensam medio libravit in aëre firmam.

Arida erat: jussisti, et cogiturn humidus aër

In nubes, ingens coelo venit agmen aquarum;

Nec cadit uno iictu, nec vortice, et impete caecō,

60 Sed quasi per cibrum, cunctando, atque ordine

multo

Funditur, et stillat guttatum ē nubibus imber.

Dein quae nuper aquæ cedidere, et viscera Terræ

Intrarunt ima, et caveis latuere profundis,

Bullire incipiunt, doctaeque repente subire

65 Ardua quæque, scatent interdum in vertice

montis:

Inde cadunt, fiunt ingentia flumina, et orbem

Instar venarum amnes circumneuntque rigantque.

(a) Ps. 3. V. 18.

(b) Job 38. V. 1.

PATIENTIA.

MISERATOR ET MISERICORS DOMINUS, PATIENS
ET MULTUM MISERICORS.

Ps. 144. V. 8

CARMEN III.

Quis furor ó! Jam flagitiorum pondere fessus
Nostrorum, se se malé sustinet, et gemit orbis.
Per fas, atque nefas furit undique saeva cupidio
Auri: molitur fraudes incendia furtæ,
5 Et quaquaversus laqueos et retia tendit:
Urit mortales amor, et malus ardor habendi:
Hoc unum volvunt homines noctesque diesque:
Et plerique au' um, tanquam DEUS esset, adorant.
Parte alia furiosa magis, magis improba saevit
10 Bruta Libido, sub ementito nomine Amoris.
Averto hinc oculos aliò. Bella impia cerno,
Semineccesque viros nantes in sanguine multo
Inter equos, atque arma, et strata cadavera pas-
sim:
Huc caput: illuc it truncum et sine nomine cor-
pus:
15 Hic manus: avulsa est: et adhuc audax rotat
ensem.
Heú quorsum fugiam? Ibo domes, patiosque
penates,
Caede fatigatos oculos recreabo: videbo....

Quid? Caedes etiam, atque armis pejora venena.
Nusquam tuta fides: parat hic aconita noverca:
20 Hic struit ins: dias fratri Soror; ille Sorori:
Uxori conjux: Nato Pater; ille Parenti.
Quin didicere ipsae Natorum sanguine Matres
Foedari, suametque effundere viscera ferro.
Et superesse malum, et scelus his crudeliùs
ullum?
25 En dejecta oculos, vultus dejecta decoros,
Nuda pedes, trahitur manibus post terga re-
vinctis
Rellgio, portans immania vincula collo,
Inter clamores sceleratos: impia turba
It circum, captae insultans, iteransque cachinnos.
30 Siccine? Et haec ausa Impictas inpuné trium-
phet?
O ubinam DEUS est? Ultore Numinis este
Vos Montes, cadite: iratos Mare tu vo'ne fluctus,
Vosque catervátim obroite orbem, Fulmina,
Flammae.
Haec ego; et intere' has placidus ridet {DEUS
iras
35 Exsurge ó DEUS, ingeminò, exsurge, exereque
ensem,
Exsurge ó! Quare obdormis? (a) Dormire videtur.
Tanta Deo est Mansuetudo, Patientia tanta.
Sons, Insons, juxtá pluvij sac Sole fruuntur, (b)
Sol utrique oritur, Ros et descendit utrique.
40 Atqui Sol radios ferrugine tingeret atrá

(a) Ps. 43. V. 23.

(b) Mat. 5. V. 45.

-10-

Undique luxurians ridet lactissima tellus
Graminaque et frutices, viridantesque explicat
herbas.
70 Umbrosum Arboribus caput est, ad Sidera sur-
gunt
Flectuntque iratum Solem, Solemque morantur.
Erumpunt passim flores, et aromate multo
Turgentes, balant varios suavissimo odores.
Densantur passim, foetisque gravantur aristae.
75 Messoresque vocant, falcesque, atque horrea
poseunt.
Certamē crumpunt, pendent et ab arbore poma:
Mille exquisitos intus dulcesque sapores
Miscent, atque ultrō assentantur odore, colore.
Nec satis hoc, ramos arbor quasi brachia tendit,
80 Utque mihi tradat pomis inclinat onustos.
Siquid avis rostro furtim libavit: et illa
Admonet ecquodnam possim jam carpere pomum.
Rursus quicquid avis cantat dulcis, mihi cantat,
Nam nisi ego ad cantus avium sunt omnia surda.
85 Magna in se se: at parva tuae haec sunt munera
dextræ.
Omnipotentis, et en multo majora supersunt.
Debueras, nam peccavi, me trudere ad umbras
Pallentes umbras Erebi, flamasque tremendas.
Vinctus ubi, immensas, immortalesque catenas
90 Mordendo, arderem, et nunquam consumerer igne.
Justum erat, et merui. Tu Clementissime rerum,
Quid faceres? Neque enim fas impunita relinqui
Crimina. Debentur poenae, solvique necesse est.
O nova inauditi Divina industria amoris!
95 Quas ego debebam poenas, Tu, corpore sumpto

-11-

Factus HOMO, pro me ingrat⁹ indignissimo
amari,
Ensolvis, promeq⁹ manus in vincla dedisti:
Pro me verberibus, clavis, cruce, sanguine; spinis,
Qui solus poteras mea tu commissa piasti,
100 Et tandem expirasti inter tormenta, latronesque
Attonito, et lugente, et ne quid tale videret
Sole repentinis caput obnubente tenebris.
Ec tamen⁹ his contentus adhuc, sub imagine
panis
Exigu, involvens totum Te Hominemque DEUM-
que
105 Dissimulas Majestatem, quam non capit orbis,
Irrepisce cibi specie, et mea pectora tentas,
Sollicitusque meos urges, et quaeris amores.
Languet amore DEUS: succurrite, languet a-
more.
Discite jam tandem, Mortales, quid sit amare.
110 Si libet (ah miseri) vestros vos perdite amores;
Me DEUS unus amat, mihi et est DEUS unus
amandus.

Sontibus, et patri manarent sanguine nubes:
Hoc vetuit DEUS, et justas compescuit iras:
Tanta DEO est Mansuetudo, Patientia tanta!
Non hominum ritu Omnipotens irascitur. Ille
45 Quoadcumque volet meritas infligere poenas
Nunquam illum reus effugiet, nusquamque la-
tabit.
Arguit exiguae vires, violentior ira;
Est, ubi maiores vires, patientia major.
Quinta erit ergo DEO bonitas? Patientia quanta?
50 Cunctatur, non vult, et cum jam plectere sones
Cogitur, horrendos strepitus ciet ante, minatur,
Fulgurat, et vacuo tonitru sine fulmine terret.
Ostentat, vibrat gladium multumque diuque.
Plerumque ille tamen non utitur ense; sed arcu.
55 Tardior est, et propterea ipsi praefaciat Arcus.
Sed tamen exhaustus pharetras, arcumque te-
tendit,
Jamque videbaris tibimet perisse sagitta:
Terror is elicuit gematum, elicuitque pudorem.
60 Poenituit sceleris tandem te: elongavit Arcus.
Omnipotens, atque imbellis caecidere sagittae.
Tanta DEO est Mansuetudo, Clementia tanta!
Et tamen eluvione olim pessimum dedit orbem:
Totas vorticibus flammorum absorbuit urbes:
65 Aspectans retro mulier, Sal facta repente est:
Quadrupedem inter quadrupedes incedere Regem
Jussit, et immundas ad pastum quaerere glandes.
Non ita nunc: silet usque DEUS: dormire videtur
Altius, ac olim, et major Patientia nunc est.
70 Scilicet ille DEUS nunc est, et non erat olim
Partus Virginicae Matris, mitissimus Agnus:

Olim erat ipse Leo rugitu, iraque tremendus;
Non jam rugitus: dulces imitabitur Agnus
Balatus Matris, rugitus non dabit Agnus.
75 Iras dedidicit; Puer est, et prorsus inermis
In Matris gremio pendens et ab ubere dormit:
Divina interea major Patientia nunc est.
Qui Leo terribilis quondam nunc mitior agnis
Agnus, Divino, pro te, et me, sanguine fuso,
80 Sanguineas tandem mactatur Victima ad aras.
Ecce manu, DEUS, ad palum, confixus utraque
est.
Non ut erant olim, in manibus sunt arcus, et
ensis;
Haerent infixi clavi, immani, atque profundo
Vulnere, et Omnipotens, clavis tribus, e cruce
pendet.
85 Horret, et attonitum carmen silet ac silet
orbis.
Divina interea major Patientia nunc est.

OMNIPOTENTIA.

IPSE DIXIT ET FACTA SUNT, IPSE MANDAVIT, ET
CREATA SUNT,

Ps. 148. V. 4.

CARMEN IV.

Principio coelum et terram, verbo eruit uno (a)

(a) Gen. 1.

UNIVERSIDAD NACIONAL DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

E nihilo DEUS: et Nox ambitiosa tegebat
Omnia: Divinus vehebatur desuper undas
Spiritus; et segnis tellus, et maesta jacebat.
5 Fiat lux dixit facilis DEUS: illa repente
Risit, et e tenebris nitidum caput extullit alma,
Et videre illam, et pavidae fugere tenebrae.
Coelestes Genij, puree sine corpore Mentes,
(Si modo Sanctorum Sancta est doctrina Paren-
tum)
10 Tunc, unā Mentes illae cum luce creatae.
Dein: Fiat coelum, dixit DEUS, inter aquarum
Moles, quae sursum fusae sunt, quaeque deorsum.
Dixit, et immensa explicare volumina coeli
Inter aquas, hinc, inde alias, subitusque su-
praque.
15 Quotquot aquae sub coelo estis, dixit DEUS,
alveo
Cogite vos uno, atque appareat arida Tellus:
Continuo Mare subsidit, panduntur hiatus
Immensi, effosis caveis sine fine profundis,
Certant praecipites illuc descendere fluctus:
20 Extollit se se, atque undis subito cruta Tellus
Eminet, undique adhuc moerens tamen, undique
inanis.
Et DEUS: erumpat Tellus, herbasque virentes
Germinet, emittantque ipsae sua semina secum:
Et tulit exemplo lactissima grama Tellus
25 Frugesque, et secum sua semina quaeque tulere.
Extiterat vix e terra, et procera repente
Arbos, intumuit trunco, ramosque tetendit,
Foetaque maturis facta est extempore pomis,
Et dixit DEUS: exoriantur Lumina magia

30 In coelo, et certas nocti, certasque diei
Constituant metas, sint et certissima signa,
Quies partiri homines possint et tempora, et annos;
Illicet Astrorum Rex Sol prorupit, et illum
Nascentem stupuit tanta luce ebrius orbis.
35 Luna quoque obstupuit, totique ebnoxia Soli
Admirans ipsum, luce alternā, ipsa refusit:
Praesidet haec Nocti; sed praesidet ille Dic.
Tunc et quinque alij coelestibus orbibus ignes
Ab Sole accensi, taciti fulsere Planetae
40 Mercuriusque, Venusque, et Mars, et Jupiter
altus,
Et Jove Saturnus toto coelo altior ipso:
Diverso inter se se omnes, varioque colore.
Tunc quoque Siderae coeli ipso in vertice flam-
mae
Innumerae erupere, nihil jam Solis egentes,
45 Nam totidem Magni sunt quot sunt sidera Soles:
Utque super Terram lucerent, omnia facta.
Dixit item DEUS: e gremio nascantur aqua-
rum
Reptantes Pisces, simul et genus omne voluerum:
Et subsultabant mox jam toto aequore Pisces,
50 Fluminibusque, et respirare, et vivere in undis
Edidicere ipsi. Contrá cmersere, et ab undis
Remigio alarum capita exseruere volueres,
Aeraque invitum sibi subjecere volatu,
Et surdum prius ac mutum fecere canorum.
55 Dixit item DEUS: e terra viventia bruta
In lucem erumpant, quorum pars repere tantum
Per terram; Pars quadupedes incendi possint:
Nec mora, repebant jam mox Animalia multa,

Multaque per campos cursu, saltuque micabant.
60 Illac agnoscentis Leo, Regem se esse ferarum;
Arduus incedit, rugituque imperat arvis.
Hac exultat equus, modoque huc, modo subsilit
illuc.
Proflat et hinnitu toto ore, et naribus ignes.
Illac aeriae pendens in vertice rupis
65 Eminet, et proprius coelo infert cornua Cervus:
Hac illac pecudes saltant, luduntque per agros.
Tunc: Hominem faciamus ait DEUS almus, et ille
Sit similis Nobis, Nostrique simillima imago:
Sit Rex, et magno imperio premat omnia sub se
70 Quisque patet toto latere dominetur in orbe.
Cum volet ille, alas cogent, venientque vocatae
Ex coelo volucres, venient ad littora Pisces
Et dociles venient Tygres, venientque Leones,
Auscultare Hominis mandata, facessere jussa:
75 Espontē icti fruges feret, et feret omnia tellus.
Faetus Homo, et suaves gemmabant undique
flores.
Spontē Homini gravidas Tellus fundebat aristas,
Spontēque pendebant matura sub arbore poma.
Tygres ipsae humiles veniebant lambere plantas
80 Blandi aderant Hominem cauda mulcere Leones,
Cumque jubebatur saltabat ab aequore Pisces.
Et jussae; ultra etiam volucres, et spontē vola-
bant,
Ludebantque humeros circum, circumque sede-
bant,
Certatimque dabant dulces e gutture cantus.
85 Continuo ut voluit, verbo DEUS omnia fecit,
Omnia et aspiciens quoniam fecerat, ipse probavit.

Audisne? Hoc tandem, hoc demum est esse
Omnipotentem.
Et coelum, et terram, et denum facere omnia
verbo.

MAJOR

SE OMNIPOTENTIA.

FECIT POTENTIAM IN BRACHIO SUO.

Cant. Magnif.

CARMEN V.

Cum fabricabatur, totum aedificabat et orbem,
Majus opus DEUS, arcana jam mente sovebat,
Majus opus, fieri nemo quod posse putabat:
Non homo, non aliquis felicior incola coeli.
5 Huic operi Omnipotens voluit proludere, tentans
Exploransque suas vires, cum condidit orbem.
Tanti opus hoc! Et erat post saecula multa futu-
rum

Scilicet Humano vestiri corpore, et alvo
Virginis includi, quem totus non capit orbis,
10 Et fieri Puer, atque Infans DEUS ipse parabat.
Ergone desendens coelo immutabile Numen
Mutabit vultus, Pueri et Puer induit artus?
Hoc nec coelestes ipsas ascendere Mentes
Suspicio unquam potuit. Vos plaudite Sancti
15 Aligeri Puero, Puerique applaudite Matri,

Et Puer, et Matri, mecum Vos dicite carmen.
Quidquid in orbz DEUS fecit, quando omnia fe-
cit,
Lu²us erat, ludens digitis illa omnia fecit.
Qui solis digitis, qui ludens condidit orbem,
20 Quas habet immensas vires h^{ic} contulit omnes,
Brachij et extenti h^{ic} congesta potentia tota est.
Exhaustus se se Omnipotens, Altissimus, in Te.
Tu Patris Eterni, Tu magna Potentia solus.
Macte Puer; nunc demum ostendis te Omnipo-
tentem,
25 Cum vili in stabulo tanquam Puer uitimus orbis
Nasceris ignotus: cum dat cunabula faenum:
Cum vix sunt panni, et puerilia linteal Matri,
Nec satis ut non te erodelia frigora laedant:
Cum tantitate teneris lachrymæ labuntur ocellis:
30 Cum lallas vagisque tener sine viribus Infans.
Hoc est, quod nemo nostrum te posse putabat:
Et potuisti etiam. Hoc demum est esse Omnipo-
tentem.
Ut vult; nec possunt tam parvula brachia Ma-
trem
Amplecti! ut *Mater* conatus dicere, Ma-Ma
35 Ingeminat Puer, infanti balbuti et ore!
Haeret in obtutu Matris Puer: illa modestos
Attollens oculos, oculis respondet amori.
Ut Puer assurgit gremio, pedibusque tenetis
Insistens, Matri mille oscula duleia figit!
40 Scilicet haec Salomon, Davidis maxima proles
Olim magnifico praedixerat oscula cantu (a)

Vaticinans quae nunc Puer hic petit oscula Ma-
tri

Et quae Divinis Infans premit ubera labris.

Salve Sancta Parens, Salve castissima Virgo,
45 Ancillam te humilem, non plus tu te ipsa vocabas:
Urere jam tandem, dulci utere nemine Matris.
Magna in te Omnipotens Miracula grandia fecit!
Totus Divinus requievit Spiritus in te.

In te etiam Virgo exhausta Omnipotentia tota est.

50 Quique potest nutu meliores fundere Soles,
Majores caelos, millenaque Sidera et orbes;
Nec poterit deinceps, nec jam conabitur unquam
Majorem Te, nec meliorem fingere Matrem.

Salve magna l'areus, sola et tu Virgo, Pa-
rensesque.

55 Tu Rubis ille ardens ille sus: Tu quoque es illud
Velus rore maleus circum silentibus agri,
Rursus et intactum medio agro velut ab imbre.
Tu, Virgo, tu illa Etie nubecula parva,
Quae totum suditum cecum circumdedit alvo.

60 Tu de Jessae radice es mystica virga.
De qua prorupit tandem Flos candidus ille,
Quem suspirantes, votis lachrymisque vocabant
Aeterni colles, Veteres Sanctique Parentes. (a)
Salve iterum Mater Divina Puerpera Virgo,

65 Qui tuus, hic Patris Divini Filius tuem est.
Agnovit Bos, et rufus ipse agnovit Asellus.
Te, Puerumque tuum: prou sternuntur, et ambo
Ore fovent Puerum, curvato et poplite adorant.

(a) Desiderium collum aeternorum. Gen. 49.
V. 26.

- Pastores *huc* 6 celeres: plenisque canistris
70 Férte *citi* Flores, et circumfudita flores,
Purpureas violas, easiamque crocumque ru-
bentem.
Albaque mixta rosis, benevolentis lilia campi.
Interea canta tua tu, Cumaca Sybilla
Carmina, quae rerum ignarus malé carmina torsit
75 Nescio quis, sed erat, memini, bonus, ille, Poeta:
Magnus ab integro saeculorum nascitur ordo
Jam redit et Virgo, redeunt Sanctissima regna,
Jam nova progenies coelo demittitur alto.
Te duce, siqua manet sceleris vestigia nostri,
80 Irrita, perpetua solvent formidine terras.
Occidet et serpens, et fallax herba veneni
Occidet. Haec rerum tantarum ignatas, et audax
Sacrilego rapuit furto bonus ille Poeta.
Atqui Serpenti jam tūm cūm condidit orbem
85 Usque minabatur DEUS ipse, et: conteret inquit
Virgo tuum caput, et frustrā insidiaberis illi.
Frustrā: nec potuit Draco teter, et improbus ille
Te morsu foedare, tivibe aspergere virus
Immane, et saniem horrendam, atque arcana
venena,
90 Queis needum natos. Mortales implicat omnes.
Victor io, bellator io, Pes Virginis hujus!
Nam pede contrivit caput exitiale draconis:
Victor io bellator io! Malē sanciūs arguis
Ad caput illisum pavitantes yix plicat crbes.
95 Victor io, bellator io Pes! Irrita tandem
Contritus serpens vomet atque ignava venena:
Evomet incassum coluber quac paseitur atrox

- Toxica, quae mandit rabidus mala grama et
herbas.
Occidit en serpens, et fallax herba veneni
100 *Occidit, infecit primos, quae perfida Patres,*
Quaque hominum tabe intinxit genus omne fu-
turum.
Siqua manent priscae illius vestigia culpac;
Tu Mater Virgo, tuus et dulcissimus Infans
Divina, et praesens estis medicina saluti:
105 *Per vos, siqua manent sceleris vestigia nostri,*
Irrita, perpetua solvent formidine terras.
Qui sine Matre fuit soboles aeterna Parentis;
Nunc demum sine Patre oritur de Virgine
Matre:
Nunc nova progenies coelo demittitur alto.
110 Et Puer, et Matri imperium sine fine ge-
rendum
Omnipotens dederat Pater, et qui bella ciebat
Hoste triumphato, domito, occisoque dracone
Ecce redit Virgo, redeunt Sanctissima regna,
Magnus et hinc oritur saeculorum et vertitur
ordo.
115 O quanta in Puer, et Matre hac miracula!
Quanta!
Grandior, et Major nunc *Omnipotentia se ipsa*
est.

UNIVERSIDAD NACIONAL AUTÓNOMA DE MÉXICO
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

EXCESSUS.

DICEBANT EXCESSUM EJUS, QUEM COMPLETURUS ERAT
IN JERUSALEM.

Lucae 9. V. 31.

OARMEM VI.

Heū Quianam tantā gemuit convulsa ruinā
Undique totius concussi machina Mundi!
Ecce: improvisam, horrendam noctem: ecce re-
pentē
Extinctus medio Sol supra in culmine cœli est!
Spissae, et quae tangi manibus potuere, tenebrae!
Luna procūl nunc est: nec totum extinguere
Solem
Luna potest, nec tam ambitiosam offundere noc-
tem,
Quae coelum, totumque involvat, et obruat orbem.
Templi vela, hominum nullis cogentibus, ipsa
Spontē indignantur summoque à vertice ad ima
Stridorem, irasque ingeminant, et rupta de-
hiscunt.
Nundaturque, profanata et Mysteria lugent.
Saxa etiam rumpuntur: hiant revoluta sepulchra:
Apparent simulachra, modis surgentia miris.
Omnia, turbato penitus rerum ordine, nutant,
Volvuntur tanquam jam jam interitura, ru-
ntque.

Seilicet indignā, et crudeli morte peremptus
Exspirabat HOMO DEUS: et sensit, gemuitque,
Auctoremque suum morientem exhorruit orbis.
20 Hiccine, quem spinis horrentem tempora cir-
cum
De clavis, de vulneribusque, et de trabe cœno
Pendentem, mediumque duos hinc inde latrones,
Hiccine HOMO DEUS est? Et quis committere
tantum
Ausus, vel potuit? Nihil o! Crudeliū unquam!
25 Aspice diffusum totum exhaustumque cruentum
Quām lacerum est, quām triste, cruentatumque
cadaver!
Aspice vibices, plagasque; et verbera: sputa
Atque alapas in vultu ipso: et quae vincula, funes
Passim impresserunt vestigia multa cruenta!
30 Aspice adhuc distenta, avulsaque ab ossibus ossa:
Obsignatos morte oculos, et sanguine multo
Concretos: etiam concretos sanguine crines:
Imbutasque, et rorantes quoque sanguine spinas:
Et manus, utrosque pedes grandi atque trabali
35 Clavo confixos ad palum, et vulnere ruptos!
Ruptum etiam pectus! Vulnus crudeliū hoc est.
Postremum ediderat gemitum exspiraverat: et
jam
Mors erat in vultu, palam erant vestigia mortis,
Et tamen immanis tentavit lancea pectus.
40 Ultima scrutatum est ferrum penetralia cordis.
Si qua lateret ibi vitae pars ulla superstes.
Ferrum crudele: et multo ah! crudeliū ipso
Clavorum ferro! Nihil o! crudeliū unquam.
Quis tibi nunc Virgo cernenti talia sensus?

45 Cum prope stans immota, DEUM Natumque
videres

Inter tormenta, atque inter ludibria, clavis
Infami affixum palo, suspiria dantem
Postrema, et tandem claudentem lumina morte?
Ultrâ etiam mortem transfossum cuspide pectus?

50 Stabat, perque genas mutae lachrymae atque
silentes

Ibant. Nec planctu, nec foemineo ululatu
Obstrepit. Infandum, dirum, immensumque do-
lorem.

Pectore conclussum, laniantem viscera totum
Sustinuit: Materque eademque tenerima Virgo
55 Stabat: cum totus rueret, pessum iret et orbis.
Mira ingens et digna Dei constantia Matre!

O bené quod video geminos et sanguine claros
Et pietate viros accinctos tollere corpus
De cruel! Jam scalas ambo subiere, crucemque.

60 Evellunt spinas primum saevamque coronam:
Stillat adhuc multus renovato è vulnera sanguis.
Percrepat et gemitu, et repetitis ictibus instat
Malleus, et crebra forceps vi annixa, laborat
Eruere, intortos retrorsum à cuspide, clavos.

65 Hos jam tandem exemere, amplexuque cadaver
Divinum stringunt moestissima et oscula figunt.
Fortunati ambo nimirum! Qui sustinet orbem
Sustentant! Ipsorum humeris, colloque recumbit!
Heù! Major, Virgo, major te poena ma-
nebat?

70 Illa quidem Gnatii lacerum, et miserabile corpus
Virgineo exceptit gremio, complexaque, et haerens
Materno, vultum, vultu atque os ore premebat.

Pallida, et attonite, ubertim, et sine murmure
lapsis

Vulnera tergebat lachrymis, lachrymisque la-
vabat.

75 Hiccine, Virgo Parens, tuus est Pulcherrimus
ille?

Aspice, et explora hos oculos, hac ora, ma-
pusque.

Filius hienè tuus Sobolesque Æterna Parentis
Divini, et cum Patre Deo Omnipotens DEUS
ipse?

Heù! Quám dissimilis, quantum mutatus ab illo

80 Cujus in aspectu, noctesque diesque trahebas?

Cujus ad imperium Manes, et paruit ipsa
Improba Mors, surda actutum patuere sepulerha:
Redditaque amissae viguere cadavera vitae?

Hircanae Tygres haec, Getulive Leones

85 Aspiciant: Tygres flebunt, flebuntque Leones,
Quamvis de rigido staret mihi marmore pectus;
Nunc 61 nunc etiam rumpuntur saxa, gemuntque.
Flere libet: justo libet indulgere dolori.

Mortuus est Immortalis. Quis credere tantum?

90 Tanto infelices homines complexus amore est!
Mortuus est, nostra infanda ut commissa piaret:

Mortuus, ut nostra ablueret peccata cruento.

Né nos, qui meriti, nos qui peccavimus ipsi
Morte immortali aeterno hueremus et igne.

95 En cur Divinam vitam cum sanguine fudit:

Curque tulit tormenta, crucem, ludibria, mortem.

Hoc ille, hoc unum crimen commisit, *Amavit!*

O Amor! O mi dulcis Amor, Dulcissime JESU,

Quid nos, quid viles homins tam perdite amasti,

- 100 Prodigus ut velles Divinam effundere vitam,
Et tam ignominiosá, et acerbá occumbere morte?
Peccarant; luerent homines peccata; perirent
Addicti funquam morituris ignibus: omnes
Nos meriti nimium sumus has exsolvare poenas.
105 Núm Tu propterea, nūm Tu minus inde beatus?
Dicam iterum, audeboque iterum: nos perdite
amasti.
- Plus etiam audebo: mente excessisse videris,
Cum nos, cum viles homines tam perdite amasti.
Hic erat excessus Solymis complendus, amoris
110 Quem Moses quemque Elias, in vertice. Tecum
Montis dicebant mirabanturque vicissim.
Excessit DEUS: excessum complevit amavit
Ad mortem, atque ultrā. Spirant haec vulnera
amorem.
Mortaus est, et adhuc hoc spirat pectus amorem:
115 Sed jam verborum satis est. Nil carmina prosunt.
Vos laerhymae, et gemitus vos ó! Succedit fletus.

SOPOR EXCUSSUS.

EGO DORMIVI ET SOPORATUS SUM, ET EXSURREXI.

P. 3. V. 6.

CARMEN VII.

DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECAS

Ite procūl gemitus, procūl hinc absistite fuctus:

- Nam sopor ille fuit; non mors: dormivit JESUS.
Magdala, quid lacrymas frustra tu perdis et
usque
Singultans, vix non moreris consumpta dolore?
5 Quidve unguenta paras, interque cadavera, de-
mens
Quaeris viventem? Nulla hic jam funera, nullum
Stringere quod possis, flendo, inter brachia cor-
pus,
Atque alœ, et mixta lachrymis perfundere myrra
Lilia cui possis, et circumfundere myrtum,
10 Et moerentem hyacinthum, immortalesque ama-
ranthos.
Huc ades ó! Vacuum sine corpore cerne sepul-
chrum:
Crede oculis tu tu ipsa tuis. Quem perdita tan-
tum
Luges, quem tantum suspiras, Magdala, vivit:
Non mors; sed sopor ille fuit: dormivit JESUS.
15 Sed quid dissimilem? Quis fallere possit aman-
tem?
Mors fuit illa quidem, fuit illa miserrima caedes;
Sed tamen ille tuus non est hic, Magdala,
JESUS.
Rupit, si nescis, perrupit vincula mortis,
Ceu posset facilem, placidumque abrumpera
sonnum.
20 Victor io! Mortis victori dicite cämen:
Surrexit, qualis vel matutinus Eöus
Lucifer, aut surgit ridens Aurora tenebras.
Nil vigilum excubiae, Miles nihil obstitit illi,
Neclapide inmanem superimposuisse sepulchro

25 Quem nulli vectes, posset vis nulla movere.
Et poterat solo nutu ille revolvere saxum,
Noluit. Intacto juvat illum exire sepulchro,
Integra ut exivit quondam de Virginis Alvo.
Olim erat affinis morti sopor; illa sopori
30 Fastu se extollens, affinem se esse negabat.
Quippe recensebat longos sine fine triumphos:
ALE Tot populos, urbesque et regna sepulta ruinis:
Tot Reges, quondam populorum terror, et orbis,
Qui nulli excutere, aut potuerunt fallere mortem:
35 Nunc cinis exiguis sunt, exiguaeque favillae:
HIC JACET, hoc illis superest de Regibus u-
num.
Non ita Rex Regum. Morti concessit, obivit
Ille; sed illius nempe haec sunt scripta se-
pulchro.
**SURREXIT JAM. NON EST HIC. SUR-
REXIT JESUS.**
40 Solus hic exussit mortem, mortemque fecellit.
Nunc primum affinis, placidoque simillima
sonno
Mors fuit. Illa alios jam dignata triumphos;
Se se Immortalem tandem viciisse canebat.
Vulnera vulneribus, tanto diffusa triumpho,
45 Congessit, post mortem etiam, obstruxitque se-
pulchrum.
Jamque videbatur sibimet secura triumphi:
Et currus, et eques, atque aspernata quadrigas;
Alta, triumphales nigras superinduit alas,
Tentabatque superba insum descendere coelum,
50 Atque ipsi, ut terris, coslo dominarier alto.
Vana, enduca fuere haec (non plus) somnia Mortis.

Omnia quae misera crepitabat gaudia fastus,
Omnia mendacis placida haec ludibria somni
Versa retrō. Coelos dum mors meditatur et astra;
55 De cruce descendit DEUS ille ad regna profunda,
Ad manes, Erebumque Potestatesque tremendas:
Omnes sternuntur passim, pronaeque silescent.
Inde Triumphator rediens redivivus in auras
Æthereas, multas Animas, et corpora multa
60 Sanctorum, in cineres, jam saecula longa, redacta,
Stare iterum secum jussit, secumque venire,
Divinosque sibi, et pulchros glomerare triumphos.
Nec mora: Qui nupér cineres; jám plena vigoris
Plenaque jám vitae, circumdata et undique luce
65 Corpora erant. Ingens, vivum de morte tro-
phoeum!
Mortem ipsam Victor pavitantem, et multa ge-
mentem
Ire catenatam ad currum et post terga revinctam
Jusserat, inque rotas foedos illidere dentes.
Victor io! Plausus iterate, et fundite plausus.
70 Vicisti, et victam mortem tibi tendere palmas
Angeli ab aethereis multum plaudentibus oris,
Nos quoque cum plausu mortales vidimus omnes,
Et videre ipsae, infernae et gemuere tenebrae.
Victor io! Dulces geminate et rumpite cantus.
75 Solus Amor vicit JESUM. Redivivus ab umbris,
Quae sibi fecit Amor dulcissima vulnera gestat:
In corde, in manibus charissima vulnera servat.
Victor Amor! Mortis Victor nam victus Amore
est!
O ubi nunc tandem vana illa insomnia mortis?
80 Versa retrō, excusso, sunt illa insomnia, somno.

DEUS ABSCONDITUS.

VERE TU ES DEUS ABSCONDITUS,

Iea. 45. V. 15.

CARMEN VIII.

ALERE FLAMMAM
VERITATIS

Cum dilexisset sibi, quos de legit Amicos (a)
Mirum incredibilē et quantum dilexit eosdem
In finem vergens, jam jam moriturus JESUS.
E coena surgens: erat etsi perfidus unus
5 Inter bis senos; jubet illos usque sedere
Ordine quemque suo: celer ipse, et plenus amore
Mittit aquam in pelvam, circum sibi candida
cingit
Lintea, deque genu, toto ore, et pectore pronus,
Sollicitis modō aquas manibus, modo lintea trac-
tans
10 Illorum ille lavare pedes, et tergere coepit
At contrā attonitasque horrensque resistere Pe-
trus.
Nil agis, 6 Tu Sancte senex, frustraque repugnas.
Abluet ille pedes, dabit haec tibi, et ultima a-
moris
Pignora chara sui: frustraque moraris amantes:
15 Et Divina etiam Majestas cedit amori.

(a) *Jo. 13. V. 1. et seq.*

Et tamen hoc quantum est nihil est; majora su-
persunt,

Majus amoris opus parat, et molitur JESUS.

Vos ó, vos omnes accerso et provoco Amantes,
Quotquot in orbe aliquando nunc evé, olim ve
fuistis:

20 Huc vos, hic magnum certamen initur amoris.
Dicite siquid amor facere unquam grande cōegit
Vos, vestros, ipsimet vos extollite amores.
Congerite huc etiam, quo squalus vel fabula men-
dax

Obstrepit, Historia, aut si quis miratur Amantes.

25 Fingite praeterea, nam concedam hoc quoque
vobis,

Adjicite et nova siqua placent mendacia: cuncta
Audiam, et annitar, quae cumque haec vera pu-
tare.

Quae cumque ista tamen, nimium mihi frigida,
sorident

Ornia, Divino si componantur amori.

30 Frigent Euryalus, Nisus, Pyladesque, et Orestes,
Tyndaridaeque, et Atridae ambo, Patroclusque
et Achilles.

Frigent Mausoli cineres, quos miscuit omnes
Vinoque et mistos lachrymis charissima conjux
Exhausit. Quām majus opus molitur JESUS!

35 Ille viam invenit, quā nostri in pectoris imā
Intraret, non jam in cineres conversus inertes;
Omnipotens ut erat potuit plus, plus et amavit;
Ille intentatam antē viam tentavit, et ipse
Quae sicutque sibi, invenitque in pectore sedem.

40 Ingeniosus, inaudito miraculo amoris

In Panem, in Vinum, extollens vocem Omnipotentem,
Verbo transformat se se: cibus esse videtur, (a)
Et semet manibus gestat, se dividit ipse:
Infert se se in Discipulorum pectora totus.
45 En ut amore actus, Majestatem exuit omnem,
Majestatem immensam, infinitam, atque tremendam!
Quique Homo, quique DEUS, totus sub imagine panis,
Qualis erat eoram, et rursus sub imagine vini
Totus erat. Latebras interdum quaerere Amantes,
50 Et furtum auscultare solent, placet usque latere,
Clamque esse; hunc morem sibi nunc adiscit
JESUS.
Nec pitat indignum, nec deditnatur amare
Has tam humiles latebras, facilem de vite liquorem,
Et facillem, exiguum, et cererem. Ultrò se abdit ille
55 In mica in gutta. DEUS en Absconditus hic est.
Parce precor JESU, sine me o! Mitissime
JESU.
Succensore tuo, si fas, audenter amori.
En quid agis? Needum tu homines bene nosse
videris
Impium et ingratum semper genus. Hunc met
amorem
50 Christe tuum, tanquam vana esset fabula, multi
Heu multi excipient risu, infandoque cachinno.

(a) Mat. 26. 17. 26.

Perfidiosi, insani, hoc te fecisse negabunt,
Et potuisse etiam. Scelus exitiale nefandum!
Credere praeserent alij se, ibuntque frequentes
65 Tempa, tuas passim proni sternentur ad aras:
Te coram stabunt; stabunt sed corpore coram;
Mente tamen procùl usque aberunt, et nihil minus illi,
Quám te o Dulcis Amor, secum tum mente revolvent.
Nonne vides? Alios vel tum meditantur amores,
70 Cum tua tempa adeunt, et cum tua sacra frequentant.
Unum nempé tuum illi obligeantur amorem
Contemnunt te unum. Tanquam vilissima que
que
Tractarent, audent scelerati haecmet tua sacra
Polluere, et sanctae polluti accedere mensae.
75 Ecce modò immane, hoc audet jam perfidus ille!
Hosne tu amare potes? Tibimet jam consule
JESU.
Quisquis amat saltem (minimun hoc est) sperat
amarci;
Tu quid agis? Quorsumve tuos sie perdis amores?
Sed nihil ista movent JESUM: nam plús amat
ille
80 Quám sumus ingrati, crudeles, perfidi, acerbi
Nos homines: neque amasse unquam nos, poenitet ipsum.
Scilicet ut Mater furiatum, menteque captum
Atque reluctantem gremio fovet anxia gnatum,
Deliciasque suas vocat, et mille oscula miscet
85 Perdita, blanditiasque novas meditatur, et urget.

Ille oculos circum asper volvens, torva tuetur,
Et sputa, et spamas Matri malè torquet in ora;
Sed neandum Pueri Matrem, neque taedet amoris
Sic nos multò etiam plus nos dilexit JESUS.
90 Tranformasse semel se se neendum est satis illi.
Quotidie id fieri juvat, et delectat Amantem
In latebras saepo, inque humiles abisse figuras.
Ut possemus idem, penè et nos Omnipotentes
Essemus dedit. Immensi, admirabile amoris
95 Portentum! Hoc ipsum quod feci, et vos facite,
inquit,
Quandocumque suimus feret, et mihi amica vo-
luntas.
Et memores estote mei, Qais talia fando
Explicit, aut verbis immensum hunc aequet a-
morem?
Ecce et ego, quot sunt hominum indignissimus
unus,
100 Vix ego, vix inquam tono dum Sanctissima verba
Ilicet et panis perit, et fit Corpus JESU,
Prontinus et vinum nullum est; sed Sanguis
JESU;
Soleque jam superest terra vini et panis imago.
Quantus amor! Quantus! Próh sanctum nomen
Amoris
105 Usque profanatum! Nunc demum quis sit amare
Agnosco. Solus nempe! Sincerus Amator
Tu DEUS. Et vere DEUS altè Absecunditus
es Tu.

UNUS EST DEUS.

AD ROM. 3. V. 30.

PATER, VERBUM, ET SPIRITUS SANCTUS. ET HI TRES-
UNUM SUNT.

1^a Jō. 5. V. 7.

CARMEN IX.

Artificem magnum esse aliquem, qui Sidera,
coclum,
Qui Mare, qui Terras; qui totum hunc fixerit
orbem,
Usque patet. Vel dormitanti occurrit ubique,
Et se prodit ubique DEUS. Sunt omnia plena
5 Numine, plena DEO. Nulla unquam hoc ausa
negare
Gens, vel inaccesso septem subjecta Trioni
(Quamquam aversus equos terris Sol jungit
ab illis)
Vel quae gens (nuper malè credita barbara) Sole
Sub medio, totis et luce, et Sole fruuntur.
10 Non homo; sed stipes, sed dura et inhospita
rupes,
Qui nullum sentit, nullum qui Numen adorat.
Peccarunt homines contrá, nec mitius: Unum
Divisere DEUM in plures deliria quaque,

- Monstraque nil veriti, pro Religione pacisci.
15 Non tot, cùm fluctus tollit Mare, conspuit algas,
Nec tot in immenso exiguae sunt littore arenae,
Nec totidem viles herbae nascentur in agris,
Quòd sibi stulti homines fecerunt Numinia, quot-
que
Invexere DEOS. Spissam, insanè mque catervam,
20 Ridiculamque, et cui nulli satis esse cachinni.
Nempe Dij illi omnes fures, et adultera turba,
Zelotypi rixas inter se, et jurgia miscent:
Ut miscere solent, multa vi, cornua tauri,
Quis nemori imperitet, quem bucula pulchra
sequatur.
25 Fulmina, sudore horrendo, duroque labore
Claudus utroque pede infelix Ferrarius unus
Cudit Vulcanus, quòd si ipsum incudis, et ignis
Taedet, si pigeat fumi, nigraeque coquinae,
Tum quid agant illi? Fae indignentur. Inermos
30 Nulla Dij possint jam mittore fulmina, nullos
Jupiter in terras jaculari è nubibus ignes.
Quam lenis, mitisque est jam bona turba Deo-
rum!
Ridicula insanæ, et miserae deliria mentis,
Et quorum pueros trimos, bimisque puderet!
35 Nonné Dij plures si sint, certare necesse est,
Utrò possit uter plus? Qui non omnia possit,
Non erit ille DEUS; sed inanis fabula vulgi.
Este parés omnes. Pejus tum, viribus aequis,
Concurrent, luctabuntur, poteruntque viscissim
40 Alternas rapere, et raptas avertere praedas.
En Numen, duo si fuerint vel Numinia, nullum
est.

- Nempé unum est Numen, DEUS unus, originis
expers
Ab se se, Æternus, qui nunquam incepit esse
A quo principium, quotquot sunt, omnia ducunt:
45 Unus et Omnipotens Supremus et arbiter orbis,
Omnia qui fieri, verbo uno, voceque jussit,
Factaque sunt: idem et qui fecit, cuncta coer-
cet.
Imperioque regit, nullis consortibus, unus.
Nec semel est unus; sed ter: neque enim exi-
git aevum
50 Prole carens DEUS. Essetne infocundus, et or-
bus?
Non ita: Prole pari gaudet, Divinus et ipse .
Filia est, Divinum et Amorem spirat uterque.
Arcanum ò! Mysterium, inenarrabile linguis!
Cum non sint plures, sit cum DEUS unus et
idem;
55 Est Pater, est Verbum, Sanctus quoque Spiritus
ipse est:
Trinus et est DEUS, et numero DEUS impare
gaudet.
Tres sunt, et rursus sunt idemmet DEUS hi
Tres.
Filius est Patri aequalis, Patrique coaequs,
Deque DEO verus DEUS, et de Lumine Lumen,
60 Est et uterque aequè Omnipotens, Æternus u-
terque.
Omnipotens, Æternus, item est qui Spiritus al-
mus
A Patre, et Verbo procedit, tanquam ab eodem
Principio, sine principio, nec Filius, ipse,

-40-

Nec genitus; DEUS est tamen, et Spirabile
Numen.

65 Nec tres Dij, treve Aterni, tresve Omnipotentes
Sunt, aut tres Domini. Quin contrá, est ut
DEUS unus

Unus item Aternus, Dominusque est, Omnipo-
tentisque.

Una est Majestas, eademque potentia, et unus
Quotquót sunt rerum, Magni et moderator O-
lympi.

70 Sed quid ego hacc balbutire impurissimus ore?
Ipsi en coelestes Genij proni, atque stupore
Attoniti ingeminant ter Sanctum; plura nec au-
dent.
Impuro, turpi digitum ori impono, silesco.

JUSTITIA.

REDDET UNICUIQUE SECUNDUM OPERA EJUS.

Ad Rom. 2. V. 6.

CARMEN X.

Credite Mortales: DEUS est Justissimus unus;
Unus falli unquam, flecti unquam nescius ille est.
Nempé DEUS: Lux est: lucis ritu omnia lus-
trat,

Et fugat, et laté circum omnes discutit umbras.

5 Quim tenebrosa etiam humani penetralia cordis

-41-

Rimatur. Quidquid clam pectore; menteque vol-
vis,

Ipse videt. Nullas fas hic innectere fraudes,
Nec jam mercari, aut emptos obtrudere testes,
Insanuine forum, falsa aut tabularia possis.

10 Non ille aut damnare pios, aut solvere sontes
Igno·ans qui agat temeré delusus inquis
Testibus. Humanus nempé hic, et pessimus error.
Deinde odium nullum, nulla illum gratia flec-
tit.

Non patitur quemquam peccare impunē. Perinde
15 Ipsi est quidquid eris, seu Rex, sive infima ple-
bes.

Quidquid sint homines, ceram illo nil sumus
omnes.

Non qui quis fuerit, sed quid quisque egerit
unus,

Expendit, libransque sequato examine lances,
Proemia, pro meritis, aut poenas cuique rependit.

20 Fert equidem dextrā palmas, enseque sinistrā;
Ipsius ad nutum volat atra, et jussa facessit
Mors. Idecirco homines aequo pede proterit om-
nes,

Et nihil Herōas, Reges nihil illa veretur.
Quid DEUS? Hand equidem passim excandescit

in horas,

Mores hominum; sed enim quamquam est lentis-
simus ira,

25 Irā terribilis DEUS est, irāque tremendus.
Cunctatur, silet, exspectat multumque diūque;
Prorrumpit demūn, et quas dudūm continent iras
Effundit. Veluti indigostrin, et aggere rupto,

Quo stagnabat iners olim, et sine murmure tan-
dem
30 Ingens praecepit spumoso vortice flumen,
Secum iras, stragemque ferens, sonitumque me-
tumque,
Et certam sylvis, gregibusque virisque ruinam.
Vix illac Pastor stans forte in vertice rupis
Evasit, stragemque oculis exterritus hausit.
35 Nec meminit jacturam ovium, pecorumque suo-
rum:
Nam sibi adhuc horrens totus, montique veretur,
Sed nihil ista, nihil. Majores aggerat iras
Omnipotens. Immortales accendier ignes
Jussit, et angusto, et tenebroso carcere condii,
40 Qua colit in centrum Tellus. Furit intas anhelus
Ignis, et obstructae horrescant lugubrius um-
brae.
Né tu Tartareum Phlegetonta, amnemque se-
verum,
Neve puta hic Stigiam piogram tritemque palu-
dem.
Ludiora sunt isthac. Urunt illi acrius ignes.
45 Majores multo quam quas finxere Poëtae
Solvuntur poenae. Quaenam sint vera docebo.
Tum cum de nihilo DEUS orbem, et cuncta vo-
cabat.
Angeli in omnipotentem conspirare superbii
Ausi, praecepites acti, subiere profunda,
50 Et primi tum supplicia illa hausere tremenda.
Hi sunt Tortores hominum: torquentur et ipsi.
Immanes heu tortores. Quis mille nocendi
Artes, insidiae mille et saevissima semper

Et mixta invidiae rabies: quod mitior usque est,
55 Erga homines DEUS, et nec promptas exerit
iras
Nec statim ut peccant cogit jam pendere poenas.
Quin ut poeniteant rogat, invitatque benignus;
Nec nisi post seram vult plectere crimina mor-
tem.
Ergo indignantes ille in miracula rerum
60 Transformant se se. Tygres modis sunt, modis
que ursi,
Impastique lupi, atque unguis rictusque minaces
Exsaturant odijs, ululantque et morsibus haerent.
Fit jam qui nuper Tybris de Tygride vultur,
Sanguinem edax inhiat miserorum, et viscera
tundit.
70 Ast alij induiti farias et terga draconum,
Vipereos stringunt ad pectora collaque nodos.
Sed quis fando, illas queat unquam dicere poe-
nas?
Aut infanda ullis tormenta includera verbis?
Eminet in poenis hoc unum, et acerbius hoc est,
75 Quod nunquam miseri sperant finire dolores.
Heu! Suspirabant mortem, mortemque vocabunt
Incessum! Abserti nunquam absumentur ab igne!
Semper erant, vineti vinelis, tractisque catenis,
Inter commixtas ultroribus ignibus utobras,
80 Inter et ultrices vivaci sulphure flammas.
Haec DEUS iuantes uolent, et penè coactus.
Sed quím ultrò ille pijs ingentia praemia,
palmas
Dividit, et ficit immensam, aeternumque beatos?
Obstructas coelorum olim, nullique patentes

-44-

- 85 Ipse suo asperias confregit sanguine portas.
Jamque manent secura pios felicia regna.
Quo prior ascendit conspersus sanguine Victor,
Inter plaudentum choreas, citharasque canentum,
Tympanaque, et strepitus inter fremitusque tur-
barum,
90 Quosque alios faustos latè plaususque jocosque,
Undique concrēpuit totus lactissimus orbis.
Divitias Regum spēnunt. Opulentius illi
Regnāt. Sublimes Solem ipsum et Sidera cal-
cant:
Nulli ibi sunt gemitus, aut luctus. Quidquid
acerbi est
95 Inter mortales, illis longè exulat oris.
Nam lachrymas DEUS ipse manu detergi amica
Sanctorum ex oculis. Procul hinc Letumque La-
borem
Angorque et Maeror teferima nubilla et omnes
Quae tacitae rodunt mortalia pectora curse.
100 Ritus ubique, et ubique lepos, et plena voluptas,
Tutaque jam tentant sanctissima gaudia pectus.
Regnat ibi Pax alma, et adhuc placidissima
vultu,
Quamvis cara Fides, quae vix vestigia quandam
Impressere sui titubata, fugacis, Terris.
105 Regnat ubique et Amer. Solis nam sedibus illis
Est sincerus Amor. Beat ille hilaratusque Beatos.
Non sic se se aliquis, quiq; tantum diligit omnes
Felices Socios, fortunatasque sodales.
Alter in amplexu alterius suayissimus haeret,
110 Exsultant, plauduntque sibi, gaudentque vi-
cissim,

-45-

- Alter et alterius gestit, saltatque triumphis.
Deliciarum sed tantarum fons et origo
Ipse illis DEUS est, felices cominūs illum
Aspiciunt: nam cesserunt aenigmata, et umbræ;
115 Quae procūl accessu Divini Luminis arcent,
Mortalesque habent visus, oculosque profanos;
Illi autem totum aspiciunt, totoque fruuntur:
Nec capit humanum tam grandia gaudia pectus.
Vos 6! Felices estis, nimiumque beati!
120 Felicesque eritis donec DEUS altus Olympo
Regnavit, sceptrumque manu imperiumque tenebit!
Omnipotentem 6! Magnificum! Qui praemia
tanta
Invitus poenas, sed praemia dividit ultrō.

PROVIDENTIA.

VESTRI AUTEM CAPILLI CAPITIS OMNES NUMERATI

SUNT.

Math. 10 V. 30.

CARMEN XI.

Et Pater, et Dominus DEUS est, Sublimis

Olympo

Et circumspiciens terras inde arduus omnes,
Se circum effundit, ceū Sol et humillima quæque
Respicit, et nutrit, recreatque, foveatque calore.
5 Excubias agit insomnes noctesque diesque
Providus, et toto DEUS unus sufficit orbi.

Omnia sunt illi curae, et nil negligit unquam,
Nec cadit in laqueum, illius sine numine, passer
Nil tamen haec angit, nihil illum haec cura fa-
tigat.

10 Praecepit nobis mirum est ut providet ille.
Ucunq; exiguæ res sint, ucunq; minutæ,
Si modè nos homines tangunt, aut tangere pos-
sunt.

Sollicitant illum: sumus et sua maxima cura:
Dissimulat certè, et tacitus plerumque silescit

15 Quidquid agant homines: nec confestim irruit
ultor.
Nec manicas manibus, pedibus nec vincula nectit,
Nec Libertati sceleratos impedit usus.
Interea ille tamen placido regit omnia nutu
Quidquid contrâ homines tendant, frustaque re-
pugnant.

20 Net fila ipse manu, stamen sub tegmine texit:
Et quamvis rumpi interdum, invertique videntur:
Nunquam fila tamen cæpto de tramite aberrant.
En puerum Hebreum tetro de carcere raptum
Evehit ad solium. Tota illum Ægyptus adorat

25 Sublimem curru, et diadema tempora cinctum,
En quorsum fraterna odia, et quorsum impia
vincula!

Ipsi illum fratres prono jam poplite adorant,
Olim quem Puerum insontem et nil tale meren-
tem.

Post intentatam crudeli funere mortem,

30 Nil veriti tanquam vilem venundare servum,
Et parva Annales millena exempla ministrant.
In nunc et dubita, DEUS an mortalia euret?

An nullo Rectore fluant caeco omnia casu?
Aude, inferque DEO lucem, sancto que leges,

35 Queis melius deinceps regat, et sapientius orbem.
Ille quidem sinit interdum se extollere santes.
Divitijsque onerat multis, et prospexit auro;
Interea sinit in vinclis, luctu quo jacere,
Paupertate premi, rerumque esse omnium egenos,

40 Vexarique pios. Hoc tu miraris, et audes
Cûr hoc tam latus patiatur? poscere causas.
Tu ne quid expediat monstrare, DEUMque do-
cere?

Quae sint, quae fuerint, quaenam et ventura
sequentur

Quaeque forent etiam, paullum si verteret ordo

45 Qui nunc est rerum videt, et DEUS aspicit unus.
Tu quis homo es? Num tu ista vides, et cernis
acutus?

Dic mihi, si nosti, quanam ex parte æra rupit,
Quod tete afflavit vibratum fulmen ab alto?

Quamve viam tenuit volitans nervo acta sagitta?

50 Quosve Maris fluctus veniens fidit uncta carina?
Ergo agé sume tibi Mundi Rectoris habenas,
Et certas praescribe vias, et dicito leges,
Queis Sol, Luna, suos peragunt et sidera cursus.
Heu miseros, caecosque homines! Nil cernere

totum

55 Nec sua, nec semet regere et bené nosce, e possunt!
Jam pridem miseros, caecosque ab origine prima
Nos miseri et caeci primi genuere parentes,
Nigra albis passim confundimus abaque nigris.
Nescis heu nescis quae poenae sotibus instant

60 A tergo, nec quanta Pios spectantque manentque

Praemia. Quem cereis sublimem incedere curru
Isacidem Puerum sceptrum et diadema gerentem;
Num miraris adhuc quondam traxisse catenas?
Quin nihil ista inquis, si gloria tanta manebat.
65 Quid si conspiceres et dona et regna beata,
Quae parat ille pjs? Quid si tormenta nefanda,
Et poenas quibus exerceat, torquetque nocentes?
Desine, qui fecit regas ipse, et temperet orbem,
Ile quid expediatur melius te, atque omnia novit.
70 Praeterea urit amor nostri, curaeque pater-
nas
Exercent illum, mentemque oculosque benignos
In nos intentos habet, et nec dimovet unquam.
Num teneri Infantis capientem obliavia Matrem? (a)
Fac capiant: Pueri fuerit fac insmemor illa;
75 At non nulla tui mihi par oblioio repet,
Cura tui nostro nunquam de pectore abibit:
Altè infixa manens nunquam hæc mihi cura re-
cedet.
Sic DEUS ipse suum nobis testatur amorem.
Quis tentum sperare unquam, aut quis credere
tantum?
80 Sed quaenam ulla suum Puerum sic Mater a-
mavit
Sollicita ut viles velit aut numerare capillos,
Aut curare etiam Pueri an quis decidat ullus?
Ergone tanta DEUM nostri haec quoque cura su-
bitur?
Tanta quidem. Tanto plus nos quam Mater ama-
vit.

(a) Isaiae 49. V. 13.

85 *Uterque* ^{ven de} *Uterque* ^{suo silvia} suo glocitans vocat anxia pullos,
Amplexuque fovet blando, et circumtegit a-
lis, (a)
Sic DEUS (exemplum DEUS hoc nos ipse doce-
bat)
Errantes licet usque vocat gemituque requirit
Anxius ut veniant: obsurdescentibus ipsis,
90 Invitisque ipsis blandissima tegmina pandit
Alarum: i gratosque e iam recreatque fovet-
que,
Atque sua circum materna protegit umbra.
Mirarisne DEUM se se his componere rebus
His uti exemplis? Nil dedignantur Amantes.
95 Quisquis vos, inquit, conatus laedere, tangit,
Pupillam ille mihi pungit fudit impius ipsam. (b)
Hactenus ingratis homines DEUS almus ama-
vit?
Hactenus et solers, et nos, et nostra tuetur!

(a) Mat. 23. II. 37.

(b) Zachar. 2. V. 8.

SAPIENTIA.

OMNIA IN SAPIENTIA FECISTI.

Ps. 103. V. 24.

INTELLEXI QUOD OMNIUM OPERUM DEI NULLAM
POSSIT HOMO INVENIRE RATIONEM: ET QUANTO PLUS
LABORAVERIT AD QUAERENDUM TANTO
MINUS INVENIAT.

Ecclesiastes cap. 8. V. 17.

CARMEN XII.

Omnipotenti olim cùm de nihilo extudit orbem
Astitit infinita quidom, at non sola Potestas:
Adfuit indivisa comes Sapientia, et ipsa
Artificis quasi dextra manus fuit Omnipotentis;
5 Omnia quae fecit, librato pondere fecit,
Mensuraque DEUS justa, numeroque pependit
Mentis et Artis opus Divinae est orbis et unus
Qui fecit, novit, qui facta Machina Mundi.
Admirari homines fabricam hanc bené possumus;
Utraq.
10 Siquid conanur; siquid molimur et artem
Qua meditatus eam DEUS est callere putamus
Nempe insanimus, caput insanabile nostrum est.
Quid sensus quoniam fuerint primordia Mundi?

Stellae cuieum, ruimusque in praelia, ritu
Vel quae an, et quisque suas vult figere leges:
nemus, oī plaudit; damnat diversa sequentes:
Haud no et risu nos nostra explodimus ipsi,
demusque alios, irridemurque vicissim.

In Mundi centro Terra olim immobilis haerens

20 Pigra quiescebat: sibi nasci et surgere Solem,
Atque riori, inque vices alternam surgere Lu-
nam

Et totos coelorum orbes, et Sidera volvi
Circum se in gyros, stans ipsa immota videbat.

Nunc jam Tellurem placuit de sede movere,

25 Inter et errantes illam annumerare Planetas.

Segnitiei ipsam tandem, pigritque quietis:
Quantum olim deses; praepes jam turbinis instar
Vertitur, immensa est, qua volvitur, orbita,
cursu.

Interea sopor ingens, socordia Solem:

30 Invasit, segnis torpet, languetque quietus
In centro, tellus ubi quondam tarda jacebat.

Vix super axe suo viginti et quinque diebus.

Convolvit se se paulatim, aegréque rotatur.

Ut fessum mutat latus, insistens et eidem

35 Usque loco, et cubito innixus vix volvitur aeger.

Quin Telluris item saepe est mutata figura.

Sphaera fuit quondam tota undique, tota ro-
tunda;

Crescere deinde partim coepit, decrescere partim,

Instar ovi facta est. Primo quā desinit axis

40 Quā polus immensos orbes sustentat uterque

Plana fuit: sic jusserrunt *Newtonus* et *Huygens*;

Contrā est nunc; bino se vertice porrigit, illāc,

Quā Mundi cardo est, verte.

Austri;

Atque Äquatorem versus depresso curru
15 Passim invertuntur sic pro nostro om̄em;
Ad libitumque novas leges imponimus or...
O, bene quod nunquam nostra haec mandata.
cessit,
Et surdas nostris oppenit logibas aures!
Deliramenta et mera sunt insomnia quidquid
50 Ignari andemus. Si nostris legibus iret
Orbis, jam dedūm pessum, et susdequé ruisset.
Divina omnino est qua stat Sapientia Mundus.
Qua ratione illum Omnipotens compegerit olim,
Quave illum, postquam fecit, ratione gubernet,
55 Caligo alta est, nosque latet semperque latebit.,
Quantō plus homines insident, plusque laborent
Tanto equidem minus invenient: (a) pejusque la-
babunt,
Tum cum jam pedibus credent se insistere firmis.
En coelo (nam stellarum nec nomina scimus)
60 Ursas intulimus, Taurosque Caprosque bicornes,
Atque Leonem, et Delphinum, Cancrumque Lu-
pumque,
Atque Canem, atque etiam Loporam, pluresque
Dracones,
Et vix non totidem quōt sunt animalia terris,
Sic balbutimus, sic et blateramus inepti!

65 Nec quot sint coelo stellae numerare valemus.
Unus et ipse DEUS numeravit nomina quique (b)

(a) Eccles. 8. V. 17. et ultimo.

(b) Ps. 146. V. 4.

Stellae cuiusunque appellat, numerosque recensat.

Vel quae calcamus pedibus, manibusque te-
nemus

Haudquaquam capimus. Mens, Ars Divina re-
fulget

70 In minimis etiam, quae nos praetervolat omne s.

Abjectis etiam in rebus Sapientia prorsus

Digna DEO est nullaque humana imitabilis arte.

En parvum culicem. Quid toto vilius orbe est?

Et tamen ille cibos manducat, concoquit: alvus

75 Ili est, osque, cibis sugendis, atque coquendis

Sunt oculi gemini, pectusque animique viriles:

Bellator gestat galeamque tubamque sonantem,

Quam procūl auditus cū necrum cernimus
ipsum

Sex, octo pedes insunt, si fortē libebit

80 Ire pedes. Sed multivagis quatit aëra pennis,

Audet et adversos contra ire, lacessere ventos.

Praeterea arma etiam stimulumque proboscide
gestat,

Quem trux infigat totum, totumque cruentet,

Siquis ab exiguo sibi non bene caverit hoste.

85 Molecula minorest alias fert lampada secum

Ardentem, volat innocuus, non vella ciere

Non inflare tubam, stimulumve infigere novit;

Nam solis bellum movet, indicit que tenebris,

Nec patitur circum se atram nigrescere noctem:

90 Noctivagam alatam taedam fert ille, facemque.

Hunc America ferax, cū ver se se explicat al-

bum

Progignit passim: credas ab sulphure vivo

Accendi flamas, quas parva continet alvo.

- Abscondit lucem interdum, dein rursus eandem
95 Accendit quasi ludo aliquo, et sic lumine nictat
Ut clausis oculis nos et nictamus apertis.
Nec multum pennis se se arduus erigit illi:
Impubes aetas passim puerique sequaces
Cum clavore ruunt multo, manibusque prehen-
dunt.
100 Rarum aliquem cre las manibus portare pyropum;
Portant captivum culicem, et modo vita supersit,
Non illum fulgore Adams, acqueve Pyropus.
Ludit in orbe DEUS. Sed quanta in lusibus
ipsis
Ars est! Artificis summi Sapientia summa est.

PULCHRITUDINIS

QUORUM SI SPECIE DELECTATI DEOS PUTAVERUNT:
SIANT QUANTO HIS DOMINATOR EORUM
SPECIOSIOR EST.

Sap. 13. V. 3.

CARMEN XIII.

Si quis pulchri hominis nil miraretur, et unam;
Quam jacit a tergo peramaret perditus umbras,
Et repens pedibus, pecudum de more, quaternis,
Inter blandicias inter mulentia verba,
5 Amplexus mille, et milles cseula porgeret umbras;
O quantae sannae in miserium, risusque creparont!

Increpitare etiam dementem cuique licet;
Quid facis? Quae te miserum dementia coepit?
Quid frustra demens fugitivam amplecteris um-
bras?

- 10 Si tamen illa tibi potuit formosa videri,
Nonne vides quanto Dominus formosior ipse est?
Hunc sequere, hunc et ama. Sed nos committi-
mus ipsi
Haec eadem, quae tantoper objurgamus acerbis
Censores: furor idem, idem nos fascinat error,
15 Atque eadem jam nos pridem dementia coepit.
Umbras insanii sectamur, amamus et umbras.
Repimus, et lippos oculos vix tollimus unquam
Ad rerum Dominum, et cum sit Pulcherrimus
unus
Ille, illo nobis formosior umbra videtur.
20 Sunt, fateor, Coeli, Sol, Luna, et Sidera pul-
chra:
Stulti homines specie capti, attoniti que putabant
Esse Deos; at debuerant cognoscere, quanto
Qui Solem accendit, Sole est speciosior ipso.
Ast apage ista inquis: jam pridem insania tanta,
25 Excussa est, tantus jam dudum evanuit error
Esto; et nec Solem jam homines nec Sidera
adorent.

Quid juvat hoc, pejora sibi si Numina fingunt
Peioresque Deos quam sunt Sol, Sidera, Luna?
Foemina quae placuit Deus en mortalibus una
est.

- 30 Haec, Lunâ, Aurorâ, Sol est et pulchrior, ipsis:
Hanc (ipsi ut dicunt, ultrisque fatentur) a-
dorant.

Eja age, et huicce tuae pulchrae bellaque pue-
llae
Deme animam. Quid jam superest? En triste ca-
daver.
Extinctosque oculorum ignes, et lilia frontis
35 Pallida, pallentesque genas! Jam murice toto
Livent amissi, et male hiantia labra dehiscunt!
Omnia foedavit subito Mors impia! Quantam
Heu! cladem! Terter successit pallor, et horror,
Incubuitque super tam foedae stragis acerbum!
40 Arit ut foenum earo, et ut flos, marcuit agril
O ubi nunc demum decor ille, et laeta venustas?
Nempe haec praestabat qui spiritus intus alebat,
Haec dabant illi Anima et totum, hac abeunte,
recessit
Egregium decus et formosi gratia vultus.
45 Umbra et imago DEI, Divinique halitus oris
Est Anima. Haec jam comprehendibus, vincisque
soluta
Corporis, ut recreat se sel. Et quae vincula rupit
Quaeque diri traxit, nec sensit, libera tandem
Miratur. Meminit coelestis originis, ardet
50 Et properare fuga, et scelerata excedere terrâ,
Illaque, unde fuit sibi origo prima, reverti.
Pulchrior est cunctis coelestibus ignibus: illam
Attoniti coloram orbis mirantur euntem.
Quacunque incedit, pro floribus aurea spargunt
55 Lumina, consernuntque viam, pedibusque beatis
Sidera supponi et calcari ardenter petuntque.
Tanto Sidereis Anima est formosior astris!
Conjice si poteris quanto formosior ille est,
A quo processit tanquam levis halitus, ille

60 Spiritus, et cuius mera vix est umbra et imago.
O DEUS, 6 quotquot sunt Formosissime re-
rum!
O si fas oculos hinc ad te attollere nostros!
Ilicet ah quantum sorderent omnia nobis!
Pulchra suapté ad se se oculos rapiuntque
trahuntque,
65 Et Pulchri unus inest amor omnibus una vo-
luptas.
Sed caecutimus nec quae sint pu'chra videmus:
Decipimur miseri, et larvatis ludimur umbris.
Mentita specie capimur, formaque caduca,
Quae senio, morbo tabescit, flores et instar,
70 Decidit, aut uno Mors illam demetit ictu,
Atque immatura faciem supponit aduncam.
En de vultu ipso faciunt jam pa'vula vermes:
Itque reditque: snosque ibi textit aranea casses.
Forsitan ingratum nolis intrare sepulchrum:
75 Fac vivat, vigeat Mulier formosa, juventá:
Et candore nives, ut vis, et lilia vincat.
Fac, charites veniant ipsae, adinxaque laborent
Usque ad miraculum pulchros effingere vultus.
Porte Helenam faciant, nova sint incendia Troiae
80 Hectoreae certent, Agamemnonaque phalanges:
Scuta virum, galeasque, et truncæ cadavera volat
Rursus, et horrescant Simoëni a sanguine fluctus:
Dux erit et tantæ pulchra una haec foemina cla-
dis.
Nulla unquam strages, aut pestis acerbior orbem
85 Vastavit, nulla aut tam dira incendia, flammis
Tot Populos unquam, tot Regna exhaustit et ur-
bes.

Foemina principium luctus fuit una, malique:
Unaque Mortales nos foemina perdidit omnes.
Hanc tamen, hanc homines furiosi ardent, et adorant

90 Posthabito Te, contemptu, DEUS alme, nefando,
Sacrilego nunc thure calent adolentur et aerae,
Et prope Divini carni cumulantur honores.

Tu DEUS hanc tam flagitosam discute noctem:

Impera, et has Clemens tam caecas pelle tenebras

95 Ex oculis hominum miserorum, oculisque medere,
Caecique et stolidi stimulus avertito amoris.

Te DEUS alme; unum Te cernere, Teque videre
Felices faciet nos, et sine fine beatos:

Nos quoque formosos reddes, pulchrosque, videntes:

100 Ut pulchra est Luna, atque alienâ luce reminet.

Interea DEUS alme, tuo impertire Poëtae
Divinum Lumen, Divini et Luminis auram,
Nempe ut de Te uno deinceps jam cogitet, et Te,
Nam solus tandem Pulcher Tu es, diligit unum.

ÆTERNITAS,

IMMUTABILITAS.

APUD QUEM NON EST TRANSMUTATIO NEC VICISSITUDE
TUDINIS OBUMBRATIO.

Jac. 1. V. 17.

EGO ENIM DOMINUS, ET NON MUTOR.

Malach. 3. V. 6.

CARMEN XI V.

Aspice ut inconstans est, et mutatur in horas;
Et nunquam Lunae est nec vultus nec color idem.
Æmula nunc fratri, toto, et pleno ore refulget;
Dimidiata nitet nunc, dimidiata nigrescit;

5 Et nunc obtusis, modò acutis cornibus ardet;
Nunc tota obruitur, penitusque immarginatur umbris,

Jam nusquam appetet, nec fas jam cernere Lunam.

Illiis in coelo vestigia nulla supersunt.

Sic et mutantur quae subsunt omnia Lunae.

10 Quin Sol haud constat sibi, nam sordescit opacis
Obscoenis maculis, nec totas abluet unquam:
Densantur circum fumo, et fuligine crustae,
Et mutat, vortique locum, et consistere nescit.
Omnia vertuntur coelo terraque marique.

15 Unus mutari, misculasque vicesque subire
Dumtaxat nescit DEUS. Immutabilis, idem

Qui nunc est, fuit aeternum, aeternumque manebit.
Nondum tempus erat, nec Sol, nec Luna, neque Astra,
Quae metirentur revoluta tempora cursu:
20 Necdum coelestes orbēs, necdum Mare; Tellus Extulerant caput ē nihilo; sed cuncta nigrabant Aeternis retrō tenebris, altoquo sopore Obruta, nec somno ultrō unquam solvenda jacebant;
At DEUS idem et erat qui nunc est, quantus et est nunc.
25 Tempus erit, cūm Sol totus noctescet et alto Praecipitata ruent pallentiā Sidera coelo, Cynthia formosos turpabit sanguine vultus, Totus concusso titubabit cardine Mundus, In nihilunque unde et sunt eruta cuncta redibunt;
30 At DEUS idem et erit, qui nunc est, quantus et est nunc.
Quantumvis paleae multae volvantur inanes Et nebulae circum, tamen est immotus et haeret Mole sua, et multam nubes excedit Olympus. Non ut homo DEUS annis, aut aetate senescit.
35 Mille anni nihil illi omnino, suntque perinde Tanquam hesterna dies, quae jam fugitiya recessit. (a) Contrā homines sumus instar fumi, instarque vaporis, Qui fugit ex oculis, evanescitque repente.

(a) Psalm. 89. V. 4.

Tantisper sumus: at mora nulla est: sumus abibit.
40 Quantō, qui vivunt, plures vixere, nec ultra Jam sunt? Discussus vapor ille est: transiit umbra, Quōt sunt vel Reges, quorum vel nomina novit Nemo, et vix docti en fuerint meminisse laborant? Nec jam soli homines, Populi quoque, Regna que et Urbes
45 Instabiles ut homo sunt, intereuntque caduntque, Quae fera Carthago Romanis desuper altis Moenibus intonuit victrix, Cannisque superba, Ex Aniene ipso Tibri insultavit et Urbi, Jam nihil est. Mutum quod passim littus aratur,
50 Hoc superstes: disceptaturque et opinio vix est Nunc: ubinam fuerint quandam Carthaginis arces. Quid Tyrus, et Sidon? Quid quae miracula Mundo Tot, sola enixa est Babylon! mera nomina jam sunt.
Ah Babylon, Babylon! Ubi nunc Miracula, et Horti
55 Aeri? Turres? contermina moenia coelo? Nusquam. Restabant quae ruderu, tesquaque Pardis, Jam non sunt: ipsa haec periire: et nomina sola E tantis aegre, et vix emersero ruinis. Humanum nihil est firmum. Absumuntur ab annis
60 Omnia: suntque etiam lapides, et saxa caduca. Parietibus, Maris, Regnis, atque Urbibus ipsis Mors instat: brevis est, vclueri et pede volvitur aetas.

Unum Immortale est, unum Immutable Nume,
65 Quod nunquam retro incepit, nec desinet unquam.
Finem alij, sed principium nescit DEUS unus.
Uni est vita simul tota, et successio nulla,
Nullae in Mente vices: neque enim ut nos, cogitat ille:
Divinas Mentis nulla aut conceptio transit,
70 Aut amor aut odium nunc est, quod non erit olim,
Aut quod non fuerit retro sine fine per aevum,
Non hoc, deinde aliud, fluxa, ut nos, mente revolvit:
Non animus se se studia in contraria scindit
Mobilis, aut varius nunc huc, nunc veritur illuc:
75 Mens immota manet, manet aequa immota voluntas:
Et solus DOMINUS sic Immutabilis ipse est.
Ad vocem, nutumque hominis stetit attonitus
Sol
Horis bis senis, stetit et contraria Phoebe.
Quot portenticiā Moses miracula Virgā
80 Edidit? Omnipotens penē, et DEUS esse videtur:
Ægyptique DEUM Mossem DEUS ipse vocabat. (a)
Praesagire, et magnifico ore tonare futura
Quamquam Divinum est; tamen hunc Mortalibus aegri.
Indulget DEUS interdum, et concedit honorem.
85 At non incepisse unquam, prorsusque carere

(a) Constitui te Deum Pharaonis. Ex. 7. V. 1.

Principio, et nee verti animo, nec mente moveri.
Hoc est esse DEUM. nec fas concedere tantum
Mortali. DEUS ille est qui non cooperit esse.
Immetaque queat simul amplecti omnia mente
90 Et solus DOMINUS sic *Immutabilis* ipse est.

SANCTITAS.

SANCTUS, SANCTUS, SANCTUS DOMINUS
DEUS.

Isa. 6. V. 3.

Apocal. 4. V. 8.

CARMEN XV.

Audit Esias Sacrum hunc paeana canentes
Coelestes illos Genios, quibus undique senae
Surgebant alae: velabant ora dusbus,
Velabantque pedes binis, binisque volabant.
5 Audit ingeminatum ipsum hunc paeana Joannes:
Et quamvis alias sibi tum sumpserit figuris
Hic Hominis, Bovis, atque Aquilae illi, atque
ille Leonis;
Hi tamen Angeli erant et erat quoque carmen
id ipsum:
Et SANCTUM, SANCTUMque DEUM,
SANCTUMque canebant.
10 Hoc indefessi ingeminat noctesque diesque,

Et nunquam cantu cessant, nec voce quiescent
Cám sint innumerae quas possent dicere laudes;
Praetereunt alias; placet hanc iterare canendo:
Hocque unum, Sanctum esse DEUM, meminisse
15 videntur.
Seilicet haec tua, SANCTE DEUS, Divina
voluptas.
Hoc te delectat carmen, laudumque tuarum
Praeplacet haec, hunc et paeana libentius audis.
Sanctus es, et Sanctus rursumque iterumque
vocari
Mavis, quám Sapiens, Immensus, quidquid et
omne es.
20 Quin malles non esse DEUS. Sanctus quem manere,
Si fieri id posset, si quis DEUS improbus esset,
Quales mentita est, et quales esse volebat
Stulta supersticio, plenâque adolebat acerrâ.
Ante ignesque et aquae se se inter oblita
prioria
25 Dissidij, coéant, aeternaque foedera jungant,
Ante dies nocti, et nigris miscebitur umbris,
Pellere dediscet nox lucem, luxque tenebras.
Ante ruet totum, quassato cardine, coelum,
Et tanti casus nos, expertesque ruinas
30 Stellarum, et Solis passim calcabimus ignes,
Quám te Sancte DEUS tangant contagia culpae.
Sanctus es et coeli coram Te sidera sordent,
Nec sunt munda satis. Multo illis puriores Tu.
Nemo ut Tu Sanctus: Sancti Tu regula prima,
35 Et norma es: tua Lex Sancta indelebilis haeret
Usque infixa animis nostris, damnataque no-
centes,

Nec silet unquam, aut dissimulat, sed torquet,
et angit,
Terrificatque animos, et surdo verbere caedit.
Siquid peccamus, siquid committimus, ipsa
40 Supplicium sibi mens est pravi conscientia facti.
Nam te sentimus praesentem, teque veremur,
Quantumvis latebras sceleri quaeramus et um-
bras.
Sitque sine humano teste illo, et judice crimen.
Sanctus ut es, scelerum quoque es implacabilis
utor,
45 Et tua nimium, tua nos praesentia terret.
Sancta quoque est tua magna Domus, nec li-
mina adire
Fas, cuiquam datum, nisi sancto fine quierit,
Elueritque omnes, siq[ue]as dum vita manebat,
Admisit sordes. Quod si nondum eluit omnes,
50 Si tua innolescit adhuc, superestve, arcebitur exul
Ille Domo, Regnoque tuo, et coelestibus oris,
Exiguam donec maculam longo igne piarit,
Et nive candidior, luce et sit purior ipsa.
Humanum nimium genus est miserabile, et
ultró
55 (Postquam primaevi nos infecere Parentes)
Labimur, infirmis gradimur per lubrica plantis.
Undique circumneunt nos mille pericula, et hostes
Immites: laqueos passim illecebrosa voluptas
Abscondit, clamque aggreditur: furor, iraque
mentem
60 Præcipitant, multa vi in præceps omnia vertunt.
Interea Ambitio furiit, insatiabilis ardet,
Ardet et argenti nunquam satiata libido,

Perstringitque oculos splendore, obcaecat et au-
rum.
Sic increbrescit magis, et magis impia saevit
65 Funesta illius primae contagio noxae.
Quis queat hanc adeo exitialem avertere pestem?
Quis mundos facere ex immundo semine na-
tos? (a)
Tu solus, Tu Sancte DEUS, qui tergere labem
Antiquam ut posses, vestitus corpore nostro,
70 Et earnem humanam indutus: moribundaque
membra,
Sanguine lavisti. Nam sic incederat alte
Ut nisi Divino non posset sanguine tolli.
Nunc paucis verbis, modicisque absumitur undis
Quae macula Herōas veteres, Sanctosque Pa-
rentes.
75 Mille aliquos, alios ter mille atque amplius annis
Post mortem, extores Patriā, Regnisque beatis,
Carcere detinuit maesto, et nigrantibus umbris.
Quin modo flagitiū nosmet scelerisque peracti
Poeniteat memores poenae, nostrique, Deique,
80 Continuō maculis, quas ultrō admisisimus ipsi,
Abluimur rursus verbo, dant verba salutem,
Quae facili et grandi Judex tonat ore Sacerdos.
Usque adeo Sanctus DEUS es Tu! Reddere
Sanctos
Mortales miseros terreno et corpore cretos
85 Tu potis es solus, solus tu crimina tollis,
Effici et mundos quamvis ab origine prima
Infectos. Tu suceurris, Tu maximus aegris

(a) Job. 14. V. 4.

Auxiliator, opem Sanctam, viresque ministras:
Deinde triumphali victoria tempora lauro
90 Ipse manu cingis; quin plus concedis honoris:
Nam pugilem Victorem in natum Tumet adoptas,
Filius ille tibi Tuus est (Dignatio misericordia)
Consortemque tuae naturae tu facis ipse
Haeredemque tuum, tuaque ipsum gratia circum
95 Undique et exornat, divino et lumine vestit.
Millia Sanctorum palmis varijsque coronis
Insignes, implent quae plura sedilia coeli
Exturbati olim vacua effecere, ruinā
Angeli ab aethereis oris in Tartara trusi.
100 Nunc Sanctorum hominum sedes chorus occupat
illas.
Occisi Agni omnes lavere in Sanguine vestes.
Et fulgore nives, Phoebeam et lampada vincunt
Ut varios carne induit peperere triumphos,
Sic palmae in manibus variant, variantque co-
ronae,
105 Queis depingendis nulli satis esse colores,
Nulla manus, vox nulla: silet stupefacta Prēsis,
Arescuntque omnes exhaustae Aganippidos un-
dae.
Omnibus in vultu est, quae se se à pectore fundit
Laetitia, exultant omnes, plaususque sonoros,
110 Et miscent circum choreas, Agnumque sequ-
untur.
Et SANCTUM, SANCTUM, SANCTUM
ingeminantque canuntque.

BENIGNITAS.

GUSTATE, ET VIDETE QUONIAM SUAVIS EST DOMINUS.

Ps. 33. V. 9.

CARMEN XVI.

Excelsus sedet in solio stellantis Olympi
Et premit imperio DEUS, et regit omnia mutu,
Et Majestate infinita. Altissimus ille est.
Sed non Majestas, non alta Potentia frontem

5 Asperat, aspectumque trucem, vultumque severum
Reddit. Non illum excubie, densaeque phalanges
Circumstant, atque armata statione coronant.
Accessum praebet facilem, nec denegat ulli,
Nec gemit exclusum se se mendicus, egenus.

10 Interea assueti nos coram Rege pavere
Circum armis, circum Excubitoribus undique
septo,
Ut decet, et fieri omnino, prorsusque necesse est:
Quid par, quid magis male commentamur, et

instar
Fingimus esse DEUM, pompa fastaque tre-
mendum,
15 Et similem indignanti, et semper acerba tuentem,
Semper et irata meditantem fulmina dextra.
Ah! Meliora Pija, erroremque hostibus istum!

Ingenio comis DEUS est, miraque benignus.
Omnibus hic aditus, onnes portaeque patescunt

20 Ad Regem Regum fas est accedere cuiquam,
Fasque loqui, quanto et quo tempore cumque
libebit:

Ipse suas precibus nostris accomodat aures
Et nunquam gemitus miserorum audire recusat;
Quin potius miseros ultrò accersitque vocatque.
25 Vos omnes, quotquot fessi fractique labore.
Quique humeris onus, et pondus portatis iniquum,
Et gemitis tristes, victique dolore, venite
Ad Me omnes, inquit, feram ego solamen, opem-
que (a).

Ipse humeros oneri supponam, vosque levabo,
30 Et curas demam, luctusque silare jubebo.
Vix tacitis illum lachrymis, gemituque vocamus,
Blandi instar Zephyri, volucrique volucrior Euro,
Auxilio venit, et dextram protendit amicam.
Segnius optamus nosmet solatia nobis;
35 Ocyōr et properat, citior venit ille vocatus.
Quin DEUS ipse urget nos, ut quaeunque
volemus

Poscamus: fient; inquit, quaeunque petetis.
Si montem fortasse aliquem ab radicibus imis
Tollere, et a vulsum in Mare praecepitare velimus;
40 Nulla mora in Domino est: fiet, modō ritē pe-
tamus. (b)

Quantō est plus Solem stare aut incedere retrō?
Hoc et fecit utrumque, stetit, retroque recessit.
Prospicit ē Coelo, (c) quasi curā agitatus amoris;

(a) *Math. 11. V. 28.*

(b) *Math. 21. V. 21.*

(c) *Ps. 13. V. 2.*

Númqui homines illum agnoscant, illumve re-
quirant?
45 Declinaverunt omnes, (a) et terga dedere.
Quid DEUS? Abjiciatne, et justas surgat in iras?
Parque pari referens, obliviousatur amoris
Usque (ut ita hoc dicam) infelicitis, tergaque
vertat?
Ahi! Nostri meminit figmenti. (b) Et nil minus
ille
50 Quám nos abjecere; indignari, et vertere terga.
Quin dolet, et sortem ex anime miseratos ini-
quam;
Quam temeré primi novis fecere Parentes,
Vertentes terga exquirit, sequiturque fugaces,
Quos longé, ab se se aversos malus abstulit error.
55 Errabundam ut ovem, et per devia quaeque
vagantem,
Sollicitus querit Pastor, vestigia lustrans
Per dumeta, per et vepreta, per aspera quaeque.
Et quamquam fessus tam longo errore viarum
Sudat; nec vultum meminit sudore madentem
60 Tergere, nec Solis furias actusque veretur,
Nec gelidam noctem, matutinamque pruinam.
Interdum dulci canit ore et arundine carmen,
Si cantum fortassé, et vocem agnoscat amicam.
Invenit tandem. Quanta, et quae gaudia miset!
65 Ipse humeris portat, cunctosque accersit amicos,
Certátim ut secum solemnia gaudia jungant.

(a) Ps. 13. V. 3.

(b) Ipse cognovit figmentum nostrum. Pe. 102.
V. 14.

Non noster Rex aut Dominus DEUS esse videtur:
Sic est humanus; sic se demittit amori.
Servi humiles sumus ipsius; sed non placet illi
70 Dicere se Dominum; nec vult nos dicere ser-
vos. (a)
Nos illum Patrem docuit nos ipse vocare,
Filiolosque modō, et nos appellat amicos (b)
Quidquid in humanis dulce est, et suave, et a-
moris
Plenius, hoc avidus sibi sumit, et arripit omne.
75 Adscivisse sibi dulcissima nomina Amici.
Et Patris magnum ergā nos neendum implet amo-
rem.
En tanquam sponsus Dominus! Quid dulcius hoc
est?
Sanctam Animam Sponsam vocat, et vocat ille
Sororem (c)
Dilectamque suam, et Pulchram, blandamque
columbam. (d)
80 Surge veni speciosa mea, et mea casta colum-
ba. (e)
Inque foraminibus petrae faciam tibi nidum, (f)
Quó Milvo praedone procūl secura quiescas.
Ostende ēl faciem, tua fac sonet auribus et vox: (g)

(a) Job. 13. V. 15.

(b) Cant. 4. V. 1.

(c) Ibidem.

(d) Job. 13. V. 33.

(e) Cant. 2 V. 13.

(f) Cant. 4. V. 12.

(g) V. 14.

Nam tua vox est quám dulcis, faciesque decora.
85 Sic DEUS ipse, DEUS suavis blanditur, amat-
que!
Quis nisi Divinis libris haec scripta legendo,
Talia vel diei vel scribi posse putaret?
Et quenam tandem tutae illa foramina petrae
Sint, nisi quae manibus, quae pectore vulnera
gestat?
90 Descripsi in manibus te inquit: (a) descripsit, et
alte
Insculpsit: nec jam possit suá vulnera cernens,
Nen meminisse mei. Minus hoc; plus vulnera,
mortem.
Pro me ferre; tulit, clavisque et sentibus horrens,
Divinum inclinans fessum caput, expiravit.
95 Omnipotēt nos ut DEUS, et sine limite amavit!
Interea, ah! homines stupor exsecrabilis urget
Et benefactorum fera non ad eo immemor ulla est,
His obsurdescunt, capere et nec posse videntur.
Et quid ego haec surdis cano frustra et perdo
laborem?
100 Ad fuerit saltem veri experientia festis
Vos dī Mortales capere experimenta, venite,
Vosmet, quám suavis DOMINUS, gustate, ri-
dete.

(a) Is. 49. v. 16.

QUI FACIT MIRABILIA SOLUS.

Ps. 71. V. 18.

CARMEN XVII.

Nil admiramur nisi rarum; cactera crebrō
Vilescent usū. Dubia vix luce Cometa
In coelo apparet, certātēm accurrimus omnes
Suspensosque aspectu oculos, animosque tene-
mus;
5 Nec piget insomnem observando ducere noctem.
At Solem nil miramur, nec Sidera, quāvis
Quae miraremur tantō plus digna; sed illa
Vidimus à pueris, dudumque assuevimus illis.
Huic morbo DEUS ut medeatur, nosque veterno
10 Excitet et somno exceptiat, miracula magna
Extenta interdum edit dextra, et verberat aures
Tanquam magno aliquo tonitru, grandique fra-
gore.
Quam Gentem DEUS & reliquis sibi legerat
unam
Religione piam, sanctisque Parentibus ortam
15 Vexabat Pharaon, dura et ditione premebat
Captivam. Totam sensim delere parabat
Impius electam stirpem, atque absumere totam
Servitio addictam infami, insanoque labore.
Arnavit Mosen virgā DEUS, ireque jussit,
20 Et portentorum magna vi rumpere vincla
Captivi Populi, et Regem terrere superbum.

Si scires quantam, heu! quantam Rex impie cladem

Et tibi, et *Ægypto* toti virga illa ferebat!

Principio in columbrum immanem conversa, minacem (a)

25 Exsertans linguam, improvisaque guttura pandens,

Dentibus indignans, infrendensque ore voravit
Quos similes fecere Magi, aut finxere dracones.

Percussus virgā tabo, obscoenoque cruento (b)
Infectum se se obstupuit septemfluis amnis.

30 Interclusi animam, suffocatique repente

Interiere omnes sanioso in sanguine pisces.

Stagna lacus, fontes manabant sanguine putri,
Nec sedare sitim fas, aut restinguere lympha.

Dein virgā Nilus rursus percussus eūdem
35 Foedam colluviem densissimaque agmina fudit

Ranarum. (c) Totam subitō urbem, compita,
calles,

Interiora etiam et secreta cubilia, mensas
Atque dapes, spissi glomeratae pulveris instar,
Miscentesque atrox, et illaetabile murmur

40 Omnia complebant, foedabantque omnia ranae.
Dein Culices, (d) dein Muscarum genus omne,
nigrante

Turbine, et obscuro nimbo coelum omnes tegebant,
Et noctem ex oculis, exoptatamque quietem

(a) *Exod. C. 7. V. 10*

(b) *Exod. C. 9 V.6.*

(c) *V. 23. et seq.*

(d) *V. 20.*

Et somnum, stimulo, et multo stridore fugabant.

45 Successitque mira in pecudes saevissima pes-
tis: (a)

Lanigerique greges, et passim armenta jacebant
Per campos, tetro inficiebant aëra tabo.

Affixit nova deinde lues pecudesque virosque,
Sordida serpebant, gliscebant ulcea, foedi

50 Manabant, arrodebant carnem, ossaque vermes.
Nec verò hīc juvere Magos (b) praestigiae et artes.
Circaceae, probrosam hanc ab se avertere pestem
Nullis carminibus miseri potuere, nec herbis.

At Rex (c) nec mentem iusanam, nec ferrea corda

55 Exuerat, promissa dabat, promissa negabat.
In coelum intendit Moses virgam (d) illicet omne

Horruit, et justas coelum assurrexit in iras.
Antehac vix tonitru auditum, et vix cognita

grando
Ægypto: iratum coelum vix viderat unquam.

60 Tum primum elisos in terram ē nubibus ignes
Vidit et obstupuit saxosum grandinis imbre,
Et coeli irarum plenum horrisonumque fragorem.
Depopulabatur Silvas vastabat et agros

Grando, dejectae pini, cedrique ruebant
65 Cum gemitu: diram intentabant omnia mortem.
Rex incusabat se se, et recipiscere tandem (e)

Velle videbatur; sed vix terrore solitus;

(a) *V. 10.*

(b) *C. 8. V. 6.*

(c) *V. 17. et 24.*

(d) *V. 12.*

(e) *V. 21.*

Rursus ad ingenium vecors, fraudesque redibat,
Ecce Locustarum novus et spississimus im-
ber (a)

70 Ad virgæ nutum irruit, et quæ grando reliquit
Omnia consumpsit, pessum dedit omnia dente.
Lugebant campi, camposque effusa per omnes,
Perque domos etiam nubes inimica volabat,
Alatamque famam Ægypto, excidiumque ferebat.

75 At Pharao, neandum ingenium, aut desuescere
fraudes.

Rursus ad imperium Mosis, virgæque vo-
cantis,
Incubuere repentinae, horrendaeque tenebrae,
Quas sentire manu, quas attractare licebat,
Et quales nunquam retrò olim viderat orbis.

80 Nulli accensi ignes poterant, funeralia nulla
Aut lucem impertiri aliquam, aut solatia ferre,
Aut tam crudelem, et tam spissam vincere noc-
tem (b)

Terribiles visu formæ, larvaeque tremendo (c)
Et sonitu circum et vultu horroremque metumque
85 Augebant. Lux interea placidissima, grandi (d)
Miraclo, Hebraeis, medijs ridebat in umbris.
In media Ægypto, nullam sensere priorum
Plagarum, nullas et nunc sensere tenebras.
Prodebat se se, et palam erat manus Omnipo-
tentis.

(a) V. 4.

(b) C. 10. V. 13.

(c) Sap. 18. V. 1.

(d) V. 22.

90 At gravior clades, magè tristis plaga manebat.
Quotquot erant primi geniti, et spes prima pa-
rentum. (a)

Cui Pharao haeredi sceptrum, et diadema parabat,
Quique ad pristinum natus, modo primus in auras
Exisset, cunetos mors, et nox abstulit una.

95 Heù quantam, et quam tristem cladem! Funera
ubique,

Clamoresque et singultus, et Mætrum ululatus!
Tum demum victus Pharao, (b) concessit abi-
rent

Hebraei: et jam bina illos præeunte columna
Ibant; sed neendum multum processerat agmen;
100 Poenituit Pharaonem. Ipse, inumeraque pha-
langes,

Et quot erant Currus, (c) et equi, atque exerci-
tus omnis

A tergo instabant, nova rursum nectere vincla,
Atque iterum totam captivam adducere gentem.
Ut vidit Moses venientes, sustulit alté

105 Virgam et Erythraeos percussit verbere fluctus.
Tum verò, Mare divisum (mirabile dictu)
Terram inter fluctus, nudamque reliquit arenam.
Hinc atque hinc undæ (Mirum!) in latera ardua
utrinque

Arrectae steterunt, vasti instar montis, et ibant
110 Insuetum per iter, siccisque per aquora plantis
Hebrei. Pharao sed enim, Carrusque, Virique

(a) Ex. 12. V. 29.

(b) Ex. 13. V. 17.

(c) V. 27.

Cum grandi armórum fremitu, et clamore sequaci
Instabant, quá per fluctus via strata patebat.
Insani, qui credebant, iter illud apertum.
115 Esse sibi! Adverso contrá stans littore Moses
Virga iterum increpuit. Portentum! Protinus al-
tae (a)
Undarum moles et praeeruptissimi aquarum
Montes, præcipites superincubuere, superbum
Et Regem, et cum Rege Aries, Currusque, Vi-
rosque.

120 Una omnes, atque infanda involvere ruina,
Gurgitibusque, et mantosis vastique sepulchris.
Tot nuper, nusquam apparebant. Nemo superstes,
Qui saitem cladem Ægypto, et portenta refer-
ret (b)
En quantum Ægypto cladem virga illa ferebat!
125 Magnus nimurum ó DEUS, et solus DEUS es Tu!
Vilem etiam virginem, cum vis, facis Omnipotentem!

REFUGIUM.

DEUS NOSTER REFUGIUM ET VIRTUS, ADJUTOR IN
TRIBULATIONIBUS, QUAE INVENERUNT NOS NIMIS.

Ps. 45. V. 2.

CARMEN XVIII.

Quám sumus ab! miseri mortales! Nescimur
omnes

(a) *Ex. 14. V. 6.*

(b) *Unus ex eis non remansit Ps. 105. V. 11.*

Flendo: sentimus primo ipso in limine *vita*
Quae mala nos, et quanta manent, et poenitet
auram
Vitalem hausisse, et materno exisse sepulchro.
5 Flendo etiam morimur. Lachrymae tunc sponte
fluentes
Injussae exsiliunt, morientum et lumina clau-
dunt.
Humanum luctus vitam concludit utrinque,
A luctu ordimur, luctu finimus eandem:
A fine in finem lachrymarum uberrima vita est.
10 Felices, quibus extremas, aegræque cadentes (a)
Expressit jam mors lachrymas! Felicior ille (b)
Qui needum natos, nec vidiit quae mala fuit
Sub Sole, et needum cervice exceptit acerbum
Triste jugum, infelices quod portamus Adami (c)
15 Posteri ab ipso utero jam Matris ad usque Se-
pulchrum!
Vita Mare, et Littus Mors est quó dentimus.
Illác

Imus per fluctus, et amararum undique aquarum
Conflictus, per mille vices, per mille pericla.
Quemque suae excercent poenæ, curaeque re-
mordent

20 Arcanae: suus unicuique reciprocat aestus,
Itque, reditque, et sopiri, et requiescere nescit.
Hunc morbi excruciant; illum premit improba
egestas.

(a) *Ecclesiastes C. 4.*

(b) *V. 2.*

(c) *Ecclesiastici. C. 40. V. 12.*

Dives hic est; illum sitis insatibilis auri
Urit, pauperieque ipsa crudelius angit.
25 Ardet adhuc pejus miser hic, cui subdidit ignes
Insanos malesudus Amor, probrosa Libido.
Hic caput efferre, et dominari, et anhelathonores:
Nec tamen assequitur. Sunt umbrae, umbraeque
fugaces.

Huie inimicitiae sunt, insidiasque veretur,
30 Horretque, et pavidus passim timet arma, venena.
Cives hic, illuc agitat discordia Fratres:
Vitrius huic asper; dura illi, et iniqua noverca:
Huie uxor crux est, dudum jam nauseat illam.
Contrâ hic uxorem nuper sibi luget ademptam
35 Morte, et funereas taedas, taedasque jugales
Heu! simul accensas. Matrem hic, hic luget A-
micum:

Hic Puerum, qui nimirum spes sola Parentis,
Morte sua tristem, solumque reliquit, et orbum.
Sed quis percensere mala, atque incommoda re-
rum

40 Humanarum, aut innumeros numerare labores?
Ut morimur nempé, utque orimur, sic vivimus
omnes.
Flendo. Hace sois nostra est. Vel cum tranquilla
videntur

Omania, cùm præfert fusissima gaudia vultus,
Laetiamque sonant risusque, jocique petuleri:
45 Cor lújet: lachrymas male concoquit, et premit,
intús.

Omnia felle madent. Nusquam sincera voluptas.
Conscius angorum, curarum et quisque suarum,
Quisque alium; semet nemo putat esse beatum,

Crescent invidiâ magis hâc mala nostra, quod u-
nos

50 Nos miseros, unos infasto sidere natos;
Fausto alios, tristi delusi errore putamus.

Ac veluti excelsum Montem é convalle profunda
Cùm procul aspicimus, contingere vertice coelum
Credimus; at si illâc fortasse ascendimus ipsi,
55 A coelo immensum quid adhuc distare videmus
Et nihil ad coelum ultrâ vallem assurgere mon-
tem:

Sic alij est alijs; sibi nemo est ipse beatus.
Error! Mortales aequâ miseri sumus omnes!

Equis tam felix fuit, est ve, ut plura nec optet?

60 Eccui Pax animi nullo turbata tumultu
Constitit? Heu! nostris quâm longè illa exulat
oris!

Siquando ostendit se se Mortalibus aegris;
Ilicet aversata ipsos, terrasque perosa,
Subtrahit aspectu se se, et fugitiva recedit,
65 Vix abeuntem illam suspiria nostra sequuntur,
Succedunt animi angores, et pectora rodunt,
Subque alto effodiunt sibi corde cubilia curae.
Nec nos obniti contra tantumve, nec ipsae
Quem posuere semel curae, desuescere nîdum.

70 Queiscumque adversis rebus, vel casibus actum
Stare animo immotum, cœu stat Marpesia cautes,
Et nec sentire, ut jactat bona turba Sepherum,
Grandiloquæ nugae, mera sunt et inania verba.
Sentimus mala nostra nimis, nec marmore nobis
75 Obrigit, nec fusum é ferro est, aereve pectus.
Proh! nimium infirmi sunus, et succumbimus
ultrô;

Inclinari, actum praeceps descendere coelum.
25 Sed majus quid erat: nam demittebat Olympo-
Sa DEUS: Ecce DEUS, sanctum, et Spirabile
Numen
Cum sonitu venit, et vibratus ab aethere turbo
Flamarum, jubar immortale, innocius ignis
Effundit se se in MATREM, Sanctumque Sena-
tum.
30 Dein varié in varias linguas formatur: et igne
Desuper incubente, DEUS, DEUS insidet ipse,
Omnipotens vigor, Arcane, Infinitaque virtus.
Exempló firmati animi: quique ante latebras
Captabant pavidi, nec se producere coram,
35 Audebant; ultró irrumunt, ardentes fateri
Discipulos, comitesque Hominis se se illius esse,
Cruelii nuper, probrosa et morte perempti.
Quem vos supplicio infami, mortique dedistis (a)
Hunc DEUS immortalem ad vitam à morte re-
duxit. (b)
40 Hisce oculis vivum, et redivivum, vidimus illum
Nosmet, cumque illo nos manducavimus ipsi.
Hic est quem vates Sancti, quem oracula vestra
Olim venturum, dulim vos ante monebant.
Talia dum memorant, non verba; sed ore to-
nare
45 Ore videbantur proferre, et pectora flammis,
Tum forte ad Solyma, et Templum concursus,
et ingens
Undique fervebat prisca ad solemnia turba.

(a) V. 23, 24.

(b) Et 32.

Parthi ibi pugnaces à tergo, cladeque Crassi (a)
Insignes: Medique suo Dejoce superbi:
50 Qui Tigri, Euphrate hinc illac claudutur, et arva
Inter utrumque colunt: Qui Thermodontia, Li-
cumque,
Sangariumque bibunt: Quos irâ, et murmure
terret
Horrisno undarum pontem indignatus Araxes:
Quique habitant quâ consurgens juga mittit in
omnem
55 Quam vasta est Asiam Taurus, mons maximus
orbis:
Gens quoque cui magnum quondam latrator A-
nubis
Numen: et indigenae Libyae, Libyaeque Cy-
renes:
Et quos ubere alit laeto celeberrima centum
Urbibus, immitti et Rhadamantho Gnossia tellus:
60 Et qui multa adolescent, pretiosaque thura Sabaei,
Diversi linguis, diversi moribus omnes.
Quisque tamen patria lingua se, et voce doceri (b)
Credebant. Nova inauditae commercia linguae
Attoniti auscultabant. Vox eadem, et sonus
idem, (e)
65 Jam non idem; alias (mirum!) totidemque sonabat
Linguas, quot varias illabebatur ad aures.
Orben Terrarum vox illa, et Spiritus ille
Impletit. Portenta Deum, simulachra nefanda

(a) V. 9 et. seq.

(b) V. 7, 8.

(c) 12.

Deficiunt vires, languet cor, vivere taedet.
Uteumque horribilis Mors est; evanuit horror:
Plerumque optamus mortem, amplexuque voca-
mus.

- 80 Tanta infelcis mortalis taedia vitas!
Nempe procellosum semper, nunquamque quie-
tum,
Vita mare est. Crēbris miseri ludibria ventis
Volvīmar hūc illūc, et circumvolvīmar undis.
Humanum nihil in tantis opis esse periclis
85 Quod queat, affectosve manu, auxilioque levare.
Tu Deus unum es perfugium, et spes una salutis,
Quae superest. Desperatis succurrere rebus
Unus tu, et solus potes, atque imponere, nutu,
Quā libet irato tranquilla silentia ponto.
90 Impera, et attoniti fluctus, ventique silebunt.
Obruimur. Tu porge manum, mediasque per un-
das
Tuti incedemus pedibus. Calcabimus aequor,
Nec pandet se se, conculcatumve dehiscet,
Nec titubabit enim, nec nos vestigia fallent.

SPIRITUS DOMINI REPLEVIT ORBEM
TERRARUM.

Sap. 1. V. 7.

CARMEN XIX.

Postquam ab olivarum extollens se monte, vo-
lucri.

Nubē sedens, de mactata ab se Morte trium-
phum (a)

Victor agens, super astra redux condescendit JE-
SUS:

- Qui fidi comites fuerant illum usque sequuti,
5 Cūm jam frustrā oculis ipsum sequerentur eun-
tem,

Atque ibi ne haererent monuisset nuntius A-
les, (b)

Tum demū ad Solyma inviti, tardique reversi
Omnes gestire, et laetari; rursus et omnes
Flere, et sublatum sibi suspirare Magistrum.

- 10 Ut soliti, cūm de nido usque ad nubila librati
Se se Aquila, implumes pulli pipire, querique.
Omnibus idem animus: conclusi paupere tecto.
In coelum mente erecti, pia vota precesque
Urgebant. Aderat JESU Sanctissima Mater, (c)

- 15 Lenibatque suis moerentis pectora verbis,
Et Gnati absensis munusque, vicesque gerebat.
Jamque dies decies quinque, et solemnia sacra
Instabant, PENTECOSTE de nomine dic-
ta, (d)

Cūm subito, sudo coelo, pigro aëre toto;

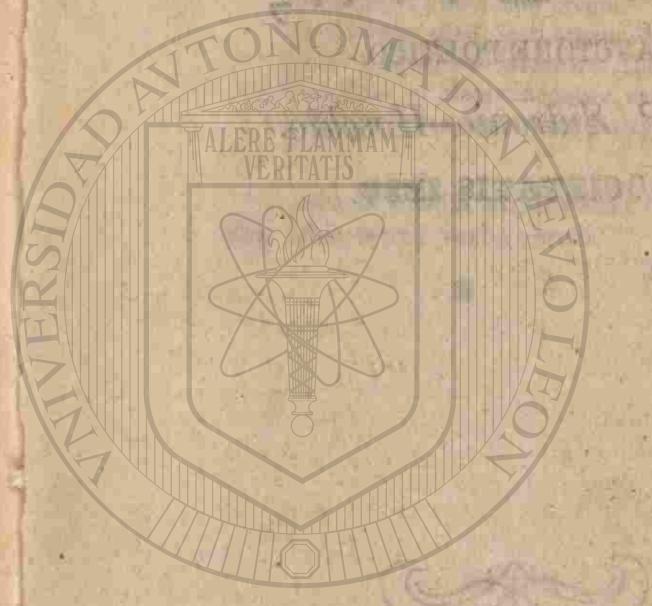
- 20 Improvisum, ingens latē increbescere murmur,
Et fragor audiri immanis, quasi saeva procella
Ingrueret, ruerentque in atrocia praelia venti.
Axe suo credas emotum, et cardine vulsum.

(a) Act. C. 1, V. 9.

(b) V. 11.

(c) V. 14.

(d) Act. C. 2. V. 1 et seq.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

SIDROSTES HOSCHERI

E SOCIETATE IESV.

LACHRYMÆS. PETRI.

ELEGIA I.

Peccatum suum deflet.

Si qua fides superest periuro, poenitet ehen!
Poenitet. Haec causam vox agat vna meam.

Caetera dicetis, lachrymae, si vocis habetis
Pondera, si nulla fallitis arte fidem.

Ite igitur, facinusque meu n, culpamque piate,

Non intermissius currite semper aquis,
Vos mihi subsidium fluitis, vos pectoris hujus

Ex aliqua saltet parte levatis onus,

Ite, sed absque modo: causa immoderata dolendi est,

Illa sibi noctes vindicet, illa dies.

Ite, nihil satis est, non si crescatis eundo,

Crescere collectis vt solet amnis aquis.

Non ego mensuram vobis, non tempora pono,

Nec mea me paritur ponere causa modum.

Non moveor dannis fortunae criminis factis,

Nil cupere, et fluxas spernere doctus opes.

-86-

Dejicit, queis sacrilegas extruxerat aras
70 Caecca supersticio, plenaque ádolebat acerrá.
Bis seni illi homines indocti, ac retia tantum
Tractare, et pisces amo prensare periti;
Aurâ Divina aflatí, facti organa Sancti
75 Spiritus, Ignigenae intonuere. Tonitrua coelum
Terrasque, et Mare concussere, audita per omnes
Quā se se extremos in fines porrigit orbis.

In omnem terram exivit sonus eorum, et in
fines orbis terrae verba eorum.

Ps. 18. V. 5.

FINIS

LACHRYMÆ
S-PETRI,

AVCTORE PÖETICO

R. P. Sidronio Hoschio.

SOCIETATIS IESV.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

LEON: 1877.

®

DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECAS

APUD IOSEPHUM M. MONZON
Via (vulgo) de la Condesa.

-86-

Dejicit, queis sacrilegas extruxerat aras
70 Caecca supersticio, plenaque ádolebat acerrá.
Bis seni illi homines indocti, ac retia tantum
Tractare, et pisces amo prensare periti;
Aurâ Divina aflatí, facti organa Sancti
75 Spiritus, Ignigenae intonuere. Tonitrua coelum
Terrasque, et Mare concussere, audita per omnes
Quā se se extremos in fines porrigit orbis.

In omnem terram exivit sonus eorum, et in
fines orbis terrae verba eorum.

Ps. 18. V. 5.

FINIS

LACHRYMÆ
S-PETRI,

AVCTORE PÖETICO

R. P. Sidronio Hoschio.

SOCIETATIS IESV.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN

LEON: 1877.

®

DIRECCION GENERAL DE BIBLIOTECAS

APUD IOSEPHUM M. MONZON
Via (vulgo) de la Condesa.

Non ciet hos luctus, aut rapti funus amici,
Aut labes famae non abolenda meae.
Indigna est lachrymis levium iactura bonorum,
Vitam aequaturo digna dolore mea est.
Et quamvis lachrymis facile est reparabilis illi;
Nulla tamen lachryma is dignior esse potest.
Hei mihi periuro toties quod diximus ore,
Mens meminisse horret, lingua referre timet.
Vos igitur, lachrymae, periuria dicte nostra,
Nil dolor hic linguae voce querentis eget.
Vos eritis, dum clausa mihi pudor ora tenebit,
Peccati testes, et medicina mei.
Heu! lachrymae viles, nostris neque luctibus aptae:
Currere sanguineae debueratis aquae.
Qualibus ac ipsa perfusus nocte madebat,
Cui tanti luctus pars ego magna fui.
Mens abit, et morior quoties lachrymantis imago,
Orantisque Patrem formam modusque subit.
Affixis telluri oculis, sparsisque iacebat
Crinibus, et longas flens dabat ore preces.
Illum ego, qui flebat, testor, coilemque cruentum,
Et quae sorbat adhuc signa doloris humus,
Sanguis orient lachrymae: stillabant sanguine vultus.
Purpureus multo sanguine sudor erat.
O ego quam vellem tales quoque fundere fletus!
Erumpe ex oculis vnda cruenta meis.
Crimina, quae sonentes alios fecere piani
Conveniat lachrymis, sanguine nostra decat.
Sanguine pro lachrymis aliena piacula flevit,
Ut mea deplorem, sufficietis aquae?
I crux ex oculis; poscit mea causa eruorem,
Quamvis nec scalari sit satius ille meo.

Et quota pars oculis sunt corporis? 6 miti possit
Omnibus exundans artibus ire crux:
Et mihi sunt venae, et venae mihi sanguine turgescant,
Erumpe ex oculis vnda cruenta meis.
Quid mihi nunc prodest cum parvis humida cymbis?
Retia; quid patriam deseruisse casam?
Quid, qua iisse mihi victus formidine claudi,
Coelestes alijs pandere posse fore?
Omnia perdidimus, Coeumque animamque Deumque,
Nullaque non secleri debita poena meo est.
Sed poenam meruisse parum est: quod torquet, et vrit,
Illi est nostro criminis laesus amor.
Offendisse illum mihi prima, et maxima poena est.
Erumpe ex oculis vnda cruenta meis.
Debueram Dominum vitae praeferre: negavi:
Morte nec in media perfidus esse; fui.
O vtinam nocitura mihi pars pessima nostri
In medijs verbis lingua revulsa foret!
Mene negasse Deum, flexo qui poplite pronus
His pedibus latices hac quoque nocte dedit?
Qui nobis dedit ipse suum cum sanguine corpus,
Cumque daret, dixit, memores esto mei.
Sic memorem ille sui tanto me munere fecit?
Erumpe ex oculis vnda cruenta meis.
Sic certe flerem, si non de marmore, si non
De ferro nobis pectus, et uret foret.
Interca dum, vota nihil conceditur vitra.
Ex oculis saitem currite semper aquae.
Qualibus aeteris manant è fontibus vndae,
Quae vena nunquam deficiente fluunt.
Tempus erit cum vos sanguis fortasse sequetur,
Si modò non fallam rursus, ut autem fidem.

ELEGIA II.

In specu se flens accusat.

Rvras dura, mei verissima cordis imago,
Hortida, sed lachrymis apta latebra mei,
Ad te flens venio lethali saucius ietu,
Squallidus immisso moesta per ora comis.
Accipe me, profugumque tuo, precor abde sub antro,
Et refracent gemitus concava saxa meos.
Tu mili deserta sedes securior aula est;
Non hic, qui rursus plurima quaerat, erit:
Hic licet arcanos animi depromere sensus,
Has inter tenebras iuta querela mea est.
Hic impune licet quis sum, qualsique fateri,
Hic mea me tulit prodere lingua potest.
Ille ego sum miles verbis animosus, et audax,
Et solo fortis nomine, rebus iners.
Ille ego sum prima quem stravit foemina voce
Oblitum, Domini, cum Dominoque, mei.
Qui nil sum veritus tantum ne cognitus essem,
Perfidiae testem saepe vocare Deum.
• O testis, indexque mente certissimè culpae,
Quis de me sensus sit mens, ipse vides.
Nunc ego te melius testem voco: insta doloris
Quam tibi causa mei, tam dolor ipse patet.
Hic es, et hos gemitus, et quidquid dicimus antis;
Has lachrymas oculis aspice ipse tuis.
O dulces oculi casus solatia nostri!
O spes, diciturbae sydera cotta mea!

In tantis animi tenebris vos prima fuistis

Lex mihi, servatus vestrum ego dicar opus.
His oculis, qui me lapsum monuere, gementem
Aspice placandi spes venit inde tui.
Aspice lugentis speciem, vestemque, sinusque,
Antraque de lachrymis humida facta meis.
Aspice lassatas tundendo pectora palmas,
Et moveat vultus moesta figura tuos.
Non precor antiquo, quo non sum dignus, honori
Reddi, nec regumen puppis habere tuae.
Clavum alius teneat, remis ego perfidus addar,
Est mihi, quae remos torqueat, apta manus.
Non ego servitium, quantumvis vile, recuso;
Dummodò sim tecum, quidlibet esse feram.

ELEGIA III.

Delicti veniam deprecatur.

TENE ego littoribus, linoque assuetus, et hamis,
Ad tua de medijs regna vocatus aquis;
Tene ego substitui periuris laedere verbis,
Et Dominum toties esse negare meum?
Haec mea magna fides? sic vita charior ipsa
Tu mibi? sic nostra morte probatus amor?
Tu mihi te, coelumque, casae, cymbaque relicte
Das pretium, et pudet me tamen esse tuum.
Mene tui pudet? certè tuus esse negavi
Ausaque non novi, dicere lingua fuit.
Certè ego iuravi de te nil scire, nec vlo
Foedera conjunctum te mihi; meque tibi.

Quis tibi tunc sensus de me fuit? acris vrena,
Quam quod nos dedimus, non puto, vulnus habes.
Debuit hic cumulus poenis accedere tantis,
Vt tibi pars esset summa doloris ego?
Non tantum doluere tibi, saevissima quamvis,
Vulnera, quam linguae perfida verba meae.
Qui placidus fuerat media inter verbera vultus,
Pecato coepit tristior esse meo.
Inde tui sensus crevit sine fine doloris,
Vnde tuus crevit, crescit, et inde meus.
Militiae pars prima tuae signa reliqui
Perfidus. Hoc coelum, terraque ferre potest?
Parce, pater, neque, quod merui, me fulmine perde,
Nec mihi sub pedibus rupta dehiscat humus.
Parce, pater: mea me satis, heu! periura plectunt.
Ilia tuo gravior fulmine poena mihi est.
Viribus ut totis in me tua detonet ira,
Mens sibi supplicum perfida maius erit.
Quod redemi saltem flamma si vindice posset,
Quam cuperem flamma vindice postea mori!
Hei mihi! cur volui me fortior esse videri?
Hei mihi! cur vnguam lingua locuta mea est?
Cum mihi calcatum vestigia ferre per aequor
Posse datum est, tutam cur dedit vnda viam?
Cur me pressa tulit? cur me, quod coepit cuncti
Cedere, non totis obruit aquor a quis?
Quantum perfidiae necum perisset in illo!
Quantum sub his necum culpa sepulta fore!
Securo nunc vestra gradu me terga prementem
In quantos luctus substinxisti aquae!
Nunc ego naufragium sum passus tristius illo,
Quo mare diductis me tumulasset aquas.

Parce, Pater; madij iactor dum naufragus vndis,
Si me non recipis, quis mihi portus erit?
Quae mihi sola super tabulam, ne substrahe nanti,
Nec dura gemitus aure repelle meos.
Semper habent aditus ad te suspiria molles,
Ad te, ne pereant, qui periere, vocas.
Quodque iuvat, cum sit hominum iudexque paterque
Praecipue titulum nominis huius amas.
Iudicis officium est punire: ignoscere Patris,
Sis mihi quod mavis omnibus esse, Pater.
Hoc eris, hoc potius celebrari nomine gaudes,
Naturae pietas convenit illa tuae.
Novi ego te, quamvis toties, te nosse, negavi:
Es pius, et placido respicis ore reos.
Tardus es ad poenas, et quae non mittere malles,
Invita mittis fulmina rara manu.
Laesus eras, memini: iusto pete fulmine fonte,
Diximus; offensa est fulmine digna tuc.
Parcite, dicebas; quid sit, nescitis amare,
Non est ingenij spiritus ille mei.
Profuit hoc illis, prossit mihi: testis amoris,
Exemplumque tuae sim pietatis ego,
Illa mihi pietas miseros solantis iuhseret.
Ques labor, aut animi triste gravaret onus,
Ad mea, dicebas, celeres priepta venite,
Quisquis eris, nostra laeti abibis ope.
Hac ego spe fretus venio: nihili crimina pendus.
Sunt mea, mens isto vieta labore gemit.
En venio, ta, quo premimur, sclare laborem,
Mole quod immensa me gravat, aufer onus.
Ahi quid agam, tua cum supplex ante ora iacebo?
An potero lingua panca trementi loqui?

Haecine, quae toties te lingua est ausa negare,
Perfidiae poterit dicere, parce meae?
Ut puto, non poterit, verba imperfecta relinquet,
Et rumpet medios victa pudore somnos.
Sed licet haec taceat, gemitus, lachrymae quoque loquentur.
Haec quoque si deint, ingennisse sat est.
Tu gemitum, medita magis quam verba requiris,
Hic index animi certior esse solet.
Ut faciat, vincatur tuam, quam deprecor, iram,
Facunda mutas plus valeat arte dolor.
Sic venio supplici, quiavis peccasse dolentem,
Me meus haec intra detinet antra timor.
O Pater, hoc tantum, veniam concede dolenti.
Et lachrymas nostro mitis in ore vide.
Per qui te genuit, verissima cuius imago es.
Et qui te voluit, quod sumus, esse, Patrem.
Qui nos, ut servem, vitam te perdere iussit,
Qui vult, nos pretium sanguinis esse tui:
Perque tuum, quo vile genus dignaris, amorem,
Qui te, quod modò fers, ferre cöegit onus:
Per quos jam pateris, per quos patiere dolores,
Dum peragis nostra grande salutis opus.
Sic testata tuum celebret clementia nomen;
Araque sit misericordia semper aperta reis.
Si quid seire dedit Genitor mihi vesper, et ortus
Te genus esse Dei eredat, et esse Deum.
Exemplo sic quisque meo speretque, sciatque,
Dittora naufragio tutu patere suo.
Sic parero tua assuecat legibus orbis,
Et pretium mortis non sit irane trae.

ELEGIA IV.

Nimiam fiduciam suam arguit.

Quid miser haec lachrymis, et quaestu sexa fatigas?
Tam graviter laeso numine, flere parum est.
Non bene corrigit solis ignavia votis,
Magnanimus votis quilibet esse potest.
Si bene poenituit, factis testare dolorem,
Laesa semel, factis est reparanda fides.
Et plusquam lachrymis commissum dilue crimen.
I, repeate intrepido tecta relicta pede.
Hic fendi locus est: hic te peccasse fatere;
Nec premat ignavus libera verba timor.
Hic te periurum, mentitumque omnia dicas,
Hic flens da fidei pignora certa truae.
Illum ego, dic novi, toties quem nosse, negavi,
Pro quo non metuam, vivat ut ipse, mori.
Illum ego, dic, vidi subito compescere ventos,
Illum ego turbato ponere iura mari.
Cum voluit, vacuis panes crevare canistris.
Cum voluit, liquidae vina fuistis aquae.
Illiis in laudes rupere silentia muti,
Æquato claudi subsiliere pede.
Debuit huic lucem caecus, sive matris ab alvo.
Seu morbi vitio lumenis orbis erat.
Saepè Erebì furise vocem treuovere iubentis,
Corporaque ir vita deseruere fuga.
Saepè cadaveribus conspectus, vivite, dixit;
Nec mora, rivebant, qui modò funus erant.

Quod loquor, et aspiro, quod coelum, et sydera coeli
Aspicio, quod a thuce vivimus, ille dedit.
Talibus, atque alijs (culpac si cura piandae
Est tibi) perfidiae verba refelle tuse.
Hoc placet, hoc fixum est, vtsunt, quaecumque fatebor,
Vt animi nobis, sic satis oris erit.
Imus, et obstantes certum es perrumpere turmas,
Si perimar, fidei mors mea pignus erit,
Imus et in media morientur fortiter aula,
Perfidiam miles vindicet ense meam.
Forsan, et intrepici lo confessa per atria gressu
Evadam Domini clara sub ora mei.
Hic ego verfusus lachrymis, plenusque pudoris
Provolver supplex illius ante pedes.
Hic ego, delicti veniam (nisi verba dolentis
Impediant lachrymae) voce tremente petam.
Aut mihi placatum felix audacia reddet,
Aut animi saltem consciens huius erit.
Quid loquor? cautam male fido in gargite puppium
Ad scopulos fractam, sit satis, esse semel.
Hic erat hic memini, qui me modo perdidit ardor,
Impetus hic idem magna loquentis erat.
Non tamen aut nudos Romani militis enses,
Aut populi timeo, Pontificumque minas:
Me timeo: mihi plus sum istis ipse timendus,
Mobilitas amimi iam mihi nota mei est.
Tam multos, inter quos fugi tu piter, hostes
Hostis ego mihi nec maximus ipse fui.
Nemo potest nobis tantum (fac velle) nocere,
Quantum ego convineo: iam nocuisse mihi.
Parcite, si gressum refero, quibus arta natavit
In tabula merito naufragus horret aquas.

Devoveo mihi funestas, et abominor aedes,
Hic mens, et vires procubuere meae.
Deserto satis est crimen lugere sub antro,
Ne virtus iterum sit mea flenda mihi.
Infelix, quem stulta sui fiducia tollit.
Illa fuit nostri priua favilla mali.
Hoc perdet multos, hoc multos perdidit antea,
Metiri faustu magna pericla suo.
Omnia spondentem de se, sib., nilque timentem
(Expertus moneo) certa ruina manet.

ELEGIA V.

Peccatum suum orbi manifestat.

ELOQUAR? an sileam? dolor hoc, pudor impedit illud
Mens variat, motus nec capit aegra suos.
Cede pudor, iustoque animi succumbe dolori,
Et pars sit poenae culpa professa meae.
Admonitu quamvis luctus renovantur amari,
Eloquar infelix dedecus ipse meum.
Nox erat, et montem Dominus de more petebat
Certus in hostiles sponte venire manus.
Quos ego tunc animos, quos sensi pectoris ignes?
Ille meis maior viribus ardor erat.
Ipse ego te casus, dixi, comitabor in omnes,
Pro te vel tecum certus, et ipse mori.
Insurgat solyme, totis vomat agmina portis,
Miles ego tecum, castraque solus ero.
Diffugiant alii, tenebrisque, et nocte tegantur,

Tergaque militibus dent sua; pectus ego.
Hoc caput objicit turmis se pluribus vnum,
Non ego de timidis, res vbi posset, ero.
Hei mihi quām brevis hic fuit, et temerarius ardor.
Quām levis, et mendax impetus ille fuit!
Omnia exemplum fidei fore grande videbat:
Eheu! perfidiae duxque, caputque fui.
Viderat hoc in me vitium, qui prospicit vnuus
Omnia, cui melius quām mihi notus eram.
Viderat, et vanis cave fidere viribus, inquit,
Fortiaque infirmus desine verba loqui.
Haec nox hos animos, ne tu te falle, probabit
Conscia perfidiae saepe futura tuae.
Quantum animis erroris inest! non sensimus ipsum,
Ceu falli posset, vero monere Deum.
Obstitimus monitis: prius acquore sylva sub alto
Crescit, et in summis, diximus, alga jugis.
Quām te destitutam; non sam desertor amoris,
Testis erit fidei resuae locusque meae.
Interea trepidans, ac pallens morte futura
Innoeuas Dominus tollit ad astra manus.
Quae species orantis erat! reverentia prouum
Straverat: erumpens sparserat ora crux.
Humebant crines; humebat sanguine pectus:
Sanguinea guttis humida vestis erat:
Collaque, coelestesque humeri, totumque precentis
Vndabat mixtis sanguine corpus aquis.
Sanguine rorabant stillantia gramma circum:
Sanguine, ceu rivis sparsa rubebat humus.
Dum pavet, et pallet, dum flet, sudatque suumque
Supplicium ante oculos iam moriturus habet.
Non poterit species me tan miseranda tenere,

Quin gravis obrueret lumina fessa sopor,
Seilicet hacc virtutis erant praeludia nostrae;
Sic mea se primū via probare fides.
Arma sonant, fremitusque virum: coit omnis in vnum
Impetus: audaces instruor ense manus.
Quid frustra fortes fuius? quid iunctile ferrum
Strinximus? hau illa tempus egebat ope.
Barbara gels instat, stimulisque, et verbere saevit,
Vinclaque Divines addit in arcata manus.
Sponte sua vincitus rapitur tot ab hostibus vnuus.
Mitius ab infestis vt solet agna lupis.
Sic vbi cognovi, quod se permetteret hosti,
Et sibi, quam poterat ferre, negaret opem:
Tunc verō extimū: stabam sine sanguine pallens,
Attontoque diu nil mihi mentis erat.
Quid facerem? sequerer? misero timor obstat amori.
Terga darem? prohibet vertere terga pudor.
Ardua res, Domini sortem quamcumque subire,
Inque eadem captas addere viuela manus.
Sed tamen avelli, nec scire quis exitus illi
Immineat, non est poena priore minor.
Mens incerta diu dubijs affectibus errat,
Quidve velit, nescit, nota nec ipsa sibi est:
Sic vbi discordes axercent aequora venti,
Huc agit, et illuc ventus, et ynda ratem.
Nil mihi, quod sequerer, potius, fugeremive, subibat:
Res est mentis inops, consilijque timor.
Cedit amor: fugio; comitumque exempla secutus
Obscurae noctis munere tuta pato.
Mox dubitans, medioque inhibens vestigia cursu,
Quid facias ah? dixi: quid miser vnde fugis?
Quid nisi mors superest, vitam si deseris ipsam?

Haec pietas nullo concutenda metu?
Spiritus hic ille est omni discrimine maior?
Haec sunt militiae splendida facta tue?
Vicit amor, redet: sed non bonus augur eunti,
Plurima dum subeunt, pes mihi tardus erat.
Et sequor, et timido moveo vestigia passu:
Ire iubebat amor, lentiū ire timor.
Et iam contigeram scelerati limina tecti,
Limina tam timido non adeunda pede.
Ingredior: vires animus dabat; ad mihi quād
(Et pudet, et dicam) quād priūs ille minor.
Ah! quoties fixi vultum, voluque video
Fortis, et occultos dissimulare metus!
Ah! quoties oculos nostris in vultibus omnes
Esse ratus, nostri conœcias signa dedit!
Heu quād difficile est animum non prodere vultu!
Hic aperit quicquid cura, timorque tegunt.
Prima foris custos præsensit serva, quis essem:
Prima mihi, capti tu cōmes, inquit, eras.
Protinus ut trepidas vox haec mihi perculit aures,
Paller in attonito plurimus ore fuit.
Ille refutabat linguae mendacia paller.
Plus propé me patrio prodidit ille sono.
Nil, ea dixit, agis: Galilaeum lingua fatetur
Te tua: te, qui sis, teste negaro potes?
Objici huc ipsū nobis mox alter, et alter;
Et conjecturam, quo tuerantur, habent.
Tunc verē effraeni periuria fundere lingua
Coepimus, et diris dēdere mille caput.
Nec memini vidisse, nec est mihi nomine notus:
Et peream, si non haec ego verē loquor.
Perque Deum, perque omne sacrum, me nosse negavi,

Horruit ad voces impia turba meas.
Nec verbis stimulanda meis me numinis ira
Terruit: audacem fecerat ipse timor.
At frustra, quod eram, volui non esse videri:
Prodebat causam perfidia lingua suam.
Dicebam quoties, non novi, nosse fatebar,
Contra se testis lingua negantis erat.
Sed licet esse meo quod eram convincerer ore,
Impietas aliud visa probare fuit.
Tunc quoque me Domini pietas (quis credere possit?)
Non est ex merito passa perire meo.
Flexit amans oculos, meque inter vinculas spectans,
Plus nostri est visus, quād memor esse sui.
Non torvam speciem, non præ se moesta ferebant
Ora minas, culpae signa nec villa meae.
Vultus erat qualē misereri credere possim,
Et dare placandi spem mihi velle sui.
Quis mihi tunc, superi, concussit pectora motus?
Sensimus: ille oculus me miserantis erat.
Tunc ego me demū coepi sentire nocentem;
Tunc animo demū lux fuit orta meo.
Nec mens venisset melior, nisi tanta fuisset,
Et maior Domino, quād mihi, cura mei.
Frustra me crebris monuisset cantibus ales:
Sic ego, non avium voce monendus eram.
Egredior; laesamque fidem, turpemque timorem
Exeonor, et tanti conscia tecta mali.
Turpiter evasi, quae me quoque ferre decebat
Vincula: peccando deteriora tuli.
Hinc grave supplicium periuræ discere mentis
Cogor, et iratum quid sit habere Deum.
Ex illo madet os lachrymis, semperque madebit.

Et brevior luctu vita futura meo est.

ELEGIA VI.

Fragilitatem suam agnoscit, et deplorat,

DICEBAM, memini, geminos revolutus in ortis
Iordanes versis ante recurret aquis,
Quam violem te, sancta fides, virtusque timore
Signa ferat Domini deseruisse mei.
Vertere Iordanes, flexoque relabere cursu:
Deserui Domini prolixa signa mei.
Nec mihi Romulei fasces, strictaeque secure,
Nec mihi fecerunt arma, virique metum.
Vocibus ancillae (res indignissima dictu)
Cessimus: Heu ubi tunc ille superbus eram?
Qui me laudaram, qui nil nisi magna loquebar,
Carnifex audax inter, et arma mori.
Omnia spernebam quae possent cumque timori,
Ducebamque animis inferiora meis.
Plus quod; quam loquerer, demens mini posse videbar,
Concidit exiguo spiritus ille metu.
Nec saltem primum, quamvis terrore careret,
Congressum vires sustinuere mea.
Non cedit primis peroussa securibus ilex,
Nec nisi multiplici vulnera victa cadit,
Firma diu perstat, nec iniquo pressa fatiscit
Pondere Taenarijs caesa columna iugis.
Noquiequam vento rupes pulsatur, et imbris
Indejecta manet, tutaque mole sua est.

Non minus his fortis credi, dicique volebam:

Quae me dejiceret vox satis vna fuit.

Quod si me index, quod si me plena rogasset

Curia, causa minus nostra pudenda foret,

Lumina percussit septum terrore tribunal;

Formaque iudicij, quod timeatur, habet.

Quaesitor, index, lictores, vincula, carcer,

Nomina sunt, quorum terret et ipso sonus.

Nunc me serva levi postravit foemina verbo.

O pudor! imbelli vulnus ab hoste tuli.

Si mihi dixisset quisquam; te foemina vincet,

Deque tuis spolium viribus illa ferret:

I quoque dixisse, cerva venare leonem,

Inque fugam dama verte sequente canes.

Et tameu evenit, fieri quod posse negavi:

Prostrati titulum cerva leonis habet.

O ego quam non sum, quod me miser esse putavil

Flaminque de stipula quam brevis orta mea est!

Viribus heu adij maiora pericula nostris,

En rudit illorum, nec mihi notus eram.

Quid possim, didici: me causa levissima fregit:

Exitus est factus flenda ruina mei.

Intrepidus stebam: stantem levis impulit aura;

Sic damno coepi doctior esse meo:

Quid sumus? aut qua spe meditamus grandia parvi,

Esse aliiquid falso nostraque, nosque rati?

Cur nos decipimus? cur nobis, quidlibet ausi

De nobis stulte credere, verba damus.

Nil magnum nostrae possunt promittere vires:

Sponte sua, nullo concutiente, labant.

Si Deus auxilio est, tunc omnia possumus omnes;

Si non est, sine re nomen inane sumus.

ELEGIA VII.

Doleat se occasionem peccandi non vitasse.

Hei mihi! cur plus quam possum, me posse putavi?
Cur nimium de me credulus ipse fui?
Cur ego me praecipis in aperta pericula misi,
Nec Domini voces me tetigere mei?
Admonuit quoties tua te fiducia perdet,
Destituet vires impetus ille tuas.
Vera quidem monuit; sed mea meus ardor agebat:
Plus sibi, quam magno credidit ille Deo.
Quis me cogebat sceleratae accedere turbae?
Quis detestandae limen adire domus?
Fugissem melius; levior fuga culpa fuisset:
Perfidiae causas praebuit ille locus.
Hic mihi, dedecoris quae pars non ultima nostri est,
Naufragij scopulos foemina facta fuit,
Foemina prima novo dirum seclus intulit orbi;
Perdidit humanum foemina prima genus.
Exitio fuit illa mihi; mihi tempus in omne
Principium flendi, materiemque dedit.
Illius exemplo miles quoque multa rogavit,
Multaque me falso compulit ore loqui.
Infestis odijs Dominus, furisque patebat,
Et quisquis Domini pars erat villa mei.
Debueram vires, nisi mens mihi nulla fuisset,
In tam praecipiti tempore nosse meas.
Crystallus tenui leviter pereussa lapillo
Frangitur: infirmis causa pusilla nocet.

Non bene rimosae decurrunt aequora pupes:

Non bene lapsantes fulsit arundo pedes.

Imposito glacies oneri non apta ferendo est,

Quam primo leviter frigore vinxit hyems.

Quae stat, et in summa tantum fundatur arena,

Subruet impulsam ventus, et vnda domum.

Pervana, per scopulos si pandit linte^z ventis

Fertur in exitium sponte carina suum.

Corporibus sanis afflant contagia virus:

Qui aspit haec, vitet: proximitate nocent.

Discite posteritas, exemplo discite nostro,

Per non tentandam non dare vela viam.

Nemo sibi credit, nec adire pericula fidens

Audeat, exitium, qui sibi fudit, amat.

Haec mihi si monito melius percepta fuissent,

Non mea nunc forsitan naufraga cymba foret.

ELEGIA VIII.

Occasionem probandae fidei à se neglectam esse,

doleat.

Ah potius nocitura mihi quam tecta subissem,

Vltima sub motum me tenuisset humus!

Aut subitus languor nervos solvisset euntis:

Aut ruptum cita mors impedisset iter.

Non ego nunc seris periura nostra querelis,

Nec Domini fierem signa relicta moi,

Impia me dirae laesit vicinia turbae,

Et nox ambigui plena timore mali.
Quid miser incuso, tempusque, homines que, locumque,
Prima mali, et gravior sum mihi causa mei
Ipse locus causam virtutis praebuit, et quae
Multa regans vrsit, quisve, vel vnde forem.
Tunc ego, si quando, poteram monstrare, quis essem:
Explorant stabilem tempora dura fidem.
Ventorum furijis, et mixta grandine nimbis
Obvia radices altius arbor agit.
Qui tenuis primum fuerat, similisque moranti
A Borea vires concitus ignis alit.
Strenus ancipiit Martis certamine miles
Se probat: implacidis nauta peritus aquis.
Quis iuvenes nosset, quibus olim flamma pepercit,
Si non, tentassent flammatique, resque fidem?
Pastor lesides praeiit virtutibus annos,
Invidiam socii passus, et arma sui,
Sic ego debueram quid vis superare ferendo,
Temporaque in laudes vertere dura meas.
Nee tamen aut fornax nobis ignesque parati,
Aut lateri fuerant tela timenda meo.
Strenue bellator verbo prosteneris vno,
I nunc, atque aude cum moriente mori.
At benè fortis eram, nec ad villa pericula pallens,
Dum lingua tantum res mihi gesta fuit.
O quanto melius, cui nuper facta videndi
Copia, quem nunquam viderat ante diem!
Ille suum est medicum defendere fortiter ausus,
Quem violare fui turpiter ausus ego.
Ille oculos tribuit, non omnibus vtile munus,
Qui lachrymis causas saepe dedere suis:
At mihi Divinac fontem cognoscere lucis,

Vtque Dei verum sit genus, ipse Deus.
Nec miles, nec serva mihi convitia fecit:
Acribus exceptus vocibus ille fuit.
Bissenos inter proceres, Sanctumque senatum
Dux ego: pars nostri non erat ille chari.
Non ego pontificum vultus, quos ille, subivi,
Nec mea sub duro indice causa fuit.
Quae me perirum verbo percelluit vno
Sordida contemptae foemina fortis erat.
Saepe ego quaerentes studui celare, quis essem:
Non illi pietas dissimulta metu est.
Ille relaturum se nil impunè sciebat:
Poena fuit capiti nulla parata meo.
Ille sibi medio stetit in discrimin'e praesens:
Me levis incerti perdidit umbra mali.
Heu quid agam, cum verberibus, strictoque tyrannus
Tentavit nostram barbaros ense fidem?
Cum mea nudatae terrebunt ora secures,
Aut crux supplicio forte parata meo?
Cum trux impietas vncos, ignesque, rotasque
Proferet in saevas ingeniosa noces?
Vt veteres redeant animi diffidimus illis:
Suspectam didici lapsus habere fidem.
Tunc animos mihi magne Deus, tunc suffice vires:
Aut ego, quod timeo dicere rursus ero.

ELEGIA IX.

*Ad galli cantum se lachrymas tenere non posse,
faretur.*

ALERE FLAMMAM
VERITATIS

EVOCAT auroram nimium mihi cognitus ales,
Vicinam quoties sentit adesse diem.
Auroram lachrymasque meas simul evocat ales,
Nec lachrymis oritur certius illa meis.
Tunc vitreo frondes hument, et gramina rore:
Et mea consueto lumina rore madent.
Admoneor sceleris, quod, dum mihi vita manebit,
Moeroris semper causa recentis erit.
Omnia tunc subeunt tristissima noctis imago,
Et scelua, et sceleris conseia tecta mei.
Aut ego Pontificum videor scelerata subire
Limina, quoque prius palidus esse metu:
Aut famulos inter iurantia dicere verba
Perfidus, et gentem disimulare meam.
Et modò sacrilegis moerens excedere tectis,
Pectoraque infesta saepe ferire manu:
Et modò fusus humili, vacuoque abiectus in antro
De me, deque meo crimine multa queri.
Omnia cùm subeant, Domini tamen ora recussant
Saepius, el lapsus respicientis amor.
Tunc pariter redeunt gemitus: lachrymaeque per ora,
Cen data tunc primum causa fuisse, eunt.
Est sua vis signis: pellunt oblivia rerum,

Quodque semel factum est, non meminisse vetant,
Te quoque te nostri generis lachrymabilis autor
Tristitia, dicunt, non posuisse modum.
Saepe dies veniens lachrymantem, saepe recedens
Reperit: ante oculos arbor, et anguis erant,
Ausus eras tangi vetitum decerpere pomum,
Oraque lethifera consolerare dape.
Credibile est, visos in qualibet arbore foetus
Luminibus lachrymas elicuisse tuis.
Credibile est quoties tibi se tulit obvius anguis,
Ob veteres anguit te gemuisse dolos.
Sic quoties cantat, quasi perfide diceret ales,
Immemorem culpae non sinit esse meae.
Culpa quidem vetus est, sed tam nova semper oberrat,
Vt memor in lachrymas totus abire velim.
Perfidiae nostrae, quam, quandam, certior index,
Non surdis, vt tunc, auribus ille canit.
Quid tamen est illo nobis opus indice? nunquam
Peccati vox est parva futura mei.
Haec mihi vox trepidas semper circum sonat aures:
Haec mihi, quae feci, nocte, dieque refert.
Cumque meos renovet nullo non tempore fletus,
Flere tamen luctus est medicina mei.

ELEGIA X.

Ad S. Petrum, vt lachrymis modum ponat.
PETRE, quid assiduis delictum fletibus vrges,

001917

Nec tristi cessante imbre madere ganae?
Causa (nec id nescis) tua te quoque iudice tuta est:
Conciliat laesum culpa profesa Deum.
Non hominum ritu, Deus impassibilis iras,
Iraum quamvis est data causa, foveat.
Sontibus est semper facilis, veniaeque paratis,
Quos videret admissa poenituisse sui.
Saepè erat in totas sparsurus fulmina terra:
Vnius ut lachrymas vidit, inermis erat.
Saepè reos morbis, et iniqui syderis aestu,
Saepè armis voluit perdere, saepè fame;
Avertere malum lachrymae; poenasque remisit,
Et posuit instas ira coacta minas.
Cum lachrymis quaecumque Dei venit ante tribunal
Causa, patrocinio tuta potenti venit.
At tibi, quae pridem veniam meruere, Deumque
Placarunt lachrymae, fine, modoque carent.
Utque per attritas rivum sibi dicit arenas,
Quæ riguo manet fonte perennis aqua;
Sic exesa tibi sulcos ducere per ora,
Ex oculis imbris, qui tibi semper eunt.
Non est quod metuas, Domini clementia victa est:
Materiem luctus substulit illa tui.
Mille notis in te veterem testatus amorem est.
Qui nihil nunc est, quam fuit ante, minor.
Ille ubi post Erebi vires, Mortisque subactas
Conspicuum multa se tibi luce dedit.
Num te corripuit? num Vane, aut Perfide, dixit?
Num memor est visus criminis esse tui?
Num tibi quos dederat titulos, aut munus ademit,
Quo rerum arbitrior tradita summa tuo est?
Ne tibi mens anceps, ne spes dubitabilis esset,

Quanta tibi pacis pignora, quoque dedit!
Ipse tibi voluit, simul atque à morte revixit,
Defferri vitae nuntia prima suae.
O quoties coram dulcem saturavit amorem,
Tractandosque artus, vulneraque ipsa dedit!
O quoties, et quae tecum fuit ille locutus,
Pasce meas, toties cùm tibi dixit, oves!
Dixerat; Amissam si de grege senserit vnam,
Per sylvas quaerit, per sata Pastor ovem:
Si reperit, gaudens humeris ad ovile reportat,
Inventamque gregis totius instar habet,
Haec te Pastoris profugam quaerentis imago
Tangit, et amissam reperientis ovem.
Reperit, inventumque suo praefedit ovili:
Certius iudicium pacis an esse potest?
Quid quod in assueto captanti gurgite pisces
Adfuit, et dulci te recreavit ope?
Nox erat in cassum, vano consumpta labore,
Et radijs vndas sparserat orta dies.
Dextrorum pueri iam retia mittite, dixit:
Mittitis, et subitum retia mersit onus.
Verba suprema suis cum stans in vertice montis
Diceret hos inter tu quoque primus eras.
Tunc tibi complexus iterumque, iterumque ferebat,
Et, quae mille dabat signa, favoris erant.
Tunc tibi prä reliquis (et quid dare maius habebat?)
Commisit pretium sanguis ipse sui.
Quod si sunt aliquid veniae miracula signum, (est.
Nunc quoque, quām quondam, plus tibi posse datum
Tunc precibus fusis, tactuque potente fugabas
Omne genus morbi: nunc satis umbra tua est.
At cum te vinctum feralis carcer haberet,

Quae Domino de te, quantaque cura fuit?
Dicta dies aderat, quae te supra manebat.
Nec spes effugij, ne modus illus erat.
Captivum aerati postes, vigilesque tenebant.
Arctabant nexas ferrea vincla manus.
Alier è Coelo praesto est tibi: fulgor ab illo
Protinus evicta nocte diurnus erat.
Surge, age, festina, sumptasque, ait, indue veste,
Et fuge, nilque time: me duce tutus eris.
Vincla vetant, dicturas eras, creberque satelles.
Excubat aeratas pervigil ante fores.
Duceant sequoris, nec quisquam sensit euntem:
Sopierat vigiles somnus, et alta quies.
Liber abis fassus, quamvis manifesta videres,
Credere vix oculis te potuisse tuis.
Ipse Deus vincis ultro tibi brachia solvit:
Et dubitas animi vincla, soluta tui?
Singula quid referam? veniae te reddere certum
De tot pignoribus pars satis vna potest.
Desine (pacatum persuadent omnia numen)
Deterere assiduo desine rore genas.
Forsan, et hinc tua spes possit minor esse videri,
Ceu Domini notus non satis esset amor.
Crede, quod est: tua naufragio subducta carina est:
Incolumis portum iam tenet illa suum.

ELEGIA VLTIMA.

S. Petrus causam reddit, cur à lachrymis
temperare non possit.

ARGUOR immerito, nunquam non iusta, recensque,
Donec ero, flendi causa futura mihi est.
Non prius hos oculos lachrymae, quām vita relinquet.
Illarumque idem, qui modus huic erit.
Nec mihi priscorum superent si saecula Patrum,
Lux veniet siecis villa videnda genis.
Non equidem dubito: lachrymas respexit amaras,
Quem toties falso laesimus ore Deus.
Ne spes deficeret, ne mens incerta labaret,
Mille dedit nobis signa faventis amor.
Vidi ego pacatos vultus, visosque notavi,
Plenaque blanditijs verba loquentis erant.
Non tamen idcirco, lachrymae, suspendite cursum,
Non ego, si possim, vos tamen ire vetem.
Torrentes, rivosque aliquando cursus, et vnda
Deficit: exhaustis alveus aret aquis.
Nulla dies semper nimbis aequalibus humet;
Saepe fugat Boreas nubila, saepe Notus.
At vos perpetuis, lachrymae, mihi currite rivis:
Currite: quod fundat vena perennis habet
Vos ego, donec erunt, quae sunt in corpore vires,
Vos oculo fundam deficiente senex.
Non me, cur lachrymer, solo de crimine nata

Causa movet, quamvis haec quoque causa movet.
Qui flendi causam solum putat esse dolorem,
Fallitur, et sensus nescius ille mei est.
Sunt alij fontes, usque invenimus illos:
Acrius ad lachrymas, quam dolor, vrget amor.
Ille meis oculis humentes evocat imbris,
Perque genas, fontis more perennis, agit.
Vividus et fervens effusis ignibus ignis
Obruitur: lachrymae sunt in amore faces.
Testis Iessides nobis: quas moverat illi
Culpa prius lachrymas continuabat amor.
Audierat lamenta Deus, gemitusque precantis:
Dixerat, et Vates, culpa soluta tua est.
Num tamen idcirco lachrymas retinebat euates,
Aut minus in cursu, quam fuit antea, dolor?
Ducebat vigiles inter suspiria noctes.
Infesta tundens pectora saepe manu.
Regia nocturno rorabant stragula fletu:
Rorabant medio vultus, et ora die.
Horrebat artus tyrio pro murice setis,
Squallidaque aspero pulvere facta coma.
Tunc quoque cum resonas feriebat pectine chordas,
Quod lyra pulsata dabat, fleibile carmen erat.
Ante oculos illi commissae caedis imago,
Et violata tori foedera semper erant.
Nec quasi lenito dubius de numine siebat:
Iugis erat flendi causa fuisse reum.
Qui toties, et tot lachrymas, plantusque cieret,
Nesciretque modum sensus amantis erat
Transfuga sic luget, qui fors Regemque, fidemque
Prodidit, et supplex ad sua casta redit.
Si quid adhuc superest generosae mentis in illo,

In regem si non excidit omnis amor:
Perfidiae quamvis concessa est gratia, moeret;
Et sibi quam veniam Rex dedit, ipse negat,
Seque, quod a signis vecors defecerit, odit,
Hoc memori fixum pectori vulnus alit.
Regia, qua fruitur, nutrit clementia luctum,
Vitaque cur misero sit quoque acerba facit,
Turpe licet facinus pulchris abterserit ausis,
Vera tamen vox est: perfidus ille fuit.
Hoc est quod cruciat, stimulisque tenacibus aegrum
Conficit; hoc redimi sanguine posse velit.
Peior causa mea est: Domini clementia maior:
Meque aliquis fletum sistere posse putet?
Ipse mihi lachrymas inhibe, si dicat, obortas:
Deprecer, usque adeo flenda tuina mea est.
Ut spes, et veniae tot iam data pignora nobis
Ire vetent illas, ire iubebit amor.
Non eadem est ratio lachrymas in amore tenere,
Et damni sensu: fortius ille movet.
Immemor est damni, tumido quod in aequore fecit
Institor, emissas dum reparavit opes:
Verum si quis amet, lessisse dolebit amantem
Tunc quoque, cum fuerit conciliatus amor.
Nec semper lachrymas oculis dolor exprimit: ille
Tempore decrescit: tempore crescit amor.
Crescit in immensum, si quae fert vulnera laesus,
Non nisi muneribus vindicat illa suis.
Contigit hoc nobis non vindix Numinis ira
Perjurium trifido perculit igne caput:
Nec mihi ius regni, nec summum munus ademit,
Crimine quae nostro perdere dignus eram.
Nec leviter saltem durissima quaeque merentem

Arguit, aut vultu tristia signa dedit.
Quin etiam verbis vltro est solatus amicis,
Offensa visus non meminisse suae.
Credibili maiora dedit; possintque videri
Flagitijs illum demeruisse meis
Quid mihi splendidius, quam quod dedit ille dedisset,
Parte fides nulla si mea lapsa foret?
Si vinetum, et posita iam stantem ad verbera veste,
Texissem obiectu corporis ipse mei?
Si factis animos promissaque magna probassem,
Altaque signasse saevi verba meo?
Posteritas credes ne, reo tot signa favoris,
Et data post ruptam praemna tanta fidem?
Sim lapis, aut durum mihil fit pro pectore ferrum,
Si mea me lachrymas sistere causa sinat.
Tempore se nullo nullis se fletibus vñquam
Egerit a laeso motus amore dolor.

LAUS DEO.

UNIVERSIDAD AUTÓNOMA DE NUEVO LEÓN
DIRECCIÓN GENERAL DE BIBLIOTECAS

